

USTAWA [projekt]
z dnia 2023 / 2024
o antyinwigilacji
Księga 1 – Akta Stanu Cywilnego
Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje zasady i tryb rejestracji stanu cywilnego oraz dokonywania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego.

Art. 2. 1. Stanem cywilnym jest sytuacja prawna osoby wyrażona przez cechy indywidualizujące osobę, kształtowana przez zdarzenia naturalne, czynności prawne lub orzeczenia sądów, lub decyzje organów, stwierdzona w akcie stanu cywilnego.

2. Rejestracji stanu cywilnego dokonuje się w rejestrze stanu cywilnego w formie aktów stanu cywilnego.

3. Aktem stanu cywilnego jest wpis o urodzeniu, małżeństwie albo zgonie w rejestrze stanu cywilnego.

4. Akt stanu cywilnego jest sporządzony z chwilą dokonania wpisu o urodzeniu, małżeństwie albo zgonie w rejestrze stanu cywilnego.

5. Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego innych niż akty stanu cywilnego dokonuje się w formie decyzji administracyjnej albo czynności materialno-technicznej.

6. Odmowa dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego następuje w formie decyzji administracyjnej.

Art. 3. Akty stanu cywilnego stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych; ich niezgodność z prawdą może być udowodniona jedynie w postępowaniu sądowym co skutkuje założeniem nowego aktu zwaną dalej czynnością ponowną lub domniemanie pierwotną rejestracją. Poprzednie dane w celu aktualizacji danych, danej mogą być podane w nawiasie w danym odpisie na wniosek i po wyrażeniu zgody osobie zainteresowanej. W aktach umieszcza się aktualne dane zgodnie z stanem faktycznym.

Art. 4. Sądy, organy administracji przekazują urzędom stanu cywilnego komunikat prawomocnych orzeczeń stanowiących podstawę sporządzenia aktu stanu cywilnego w terminie 7 dni od uprawomocnienia orzeczenia.

Art. 5. 1. Rejestr stanu cywilnego jest prowadzony w systemie teleinformatycznym.

2. Utrzymanie i rozwój rejestru stanu cywilnego, w celu realizacji zadań określonych w ustawie, zapewnia minister właściwy do spraw informatyzacji, w tym:

- 1) zapewnia ochronę przed nieuprawnionym dostępem do rejestru stanu cywilnego;
- 2) zapewnia integralność danych w rejestrze stanu cywilnego (poprawność, aktualność, dokładność);
- 3) zapewnia dostępność systemu teleinformatycznego, w którym rejestr stanu cywilnego jest prowadzony, dla podmiotów przetwarzających dane w tym rejestrze;

4) przeciwdziała uszkodzeniom systemu teleinformatycznego, w którym rejestr stanu cywilnego jest prowadzony;

5) określa zasady bezpieczeństwa przetwarzanych danych, w tym danych osobowych;

6) określa zasady zgłoszenia naruszenia ochrony danych osobowych;

7) zapewnia rozliczalność działań dokonywanych na danych w rejestrze stanu cywilnego;

8) zapewnia poprawność danych przetwarzanych w rejestrze stanu cywilnego.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych na wniosek ministra właściwego do spraw informatyzacji może uczestniczyć w realizacji zadań związanych z rozwojem rejestru stanu cywilnego oraz zapewnieniem poprawności danych przetwarzanych w tym rejestrze.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych zapewnia funkcjonowanie wydzielonej sieci umożliwiającej łączność elektroniczną pozwalającą na dostęp organom, o których mowa w ust. 6, do rejestru stanu cywilnego.

5. Wpisu w rejestrze stanu cywilnego dokonuje kierownik urzędu stanu cywilnego lub zastępca kierownika urzędu stanu cywilnego.

6. W celu realizacji zadań określonych w ustawach kierownik urzędu stanu cywilnego, zastępca kierownika urzędu stanu cywilnego posiadają dostęp do rejestru stanu cywilnego.

7. Minister właściwy do spraw informatyzacji, organy wykonują obowiązki i zobowiązani są do stosowania przepisów:

1) o których mowa w Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.4); Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości; Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka; Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej; Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1990 roku zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2; Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności podpisana w Rzymie z dnia 4 listopada 1950 roku (zwana dalej Europejską Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności); Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 roku (Dz.U. 1977.38.167); Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana); Traktatu o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana); Ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania; Amerykańskiej Konwencji Praw Człowieka; Zmodernizowanej Konwencji o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych (Konwencja nr 108); Konstytucji i innych przepisów;

2) poprzez sporządzenie wzorów dokumentacji w drodze Rozporządzenia.

8. Zapisy w logach, dziennikach na temat zmian, udostępnienia oraz dokumentacja papierowa przechowywana jest przez okres 10 lat.

Art. 6. 1. Rejestracja stanu cywilnego jest wykonywana przez gminy w urzędach stanu cywilnego jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

2. Gmina jest okręgiem rejestracji stanu cywilnego.

3. Kierownikiem urzędu stanu cywilnego jest wójt (burmistrz, prezydent miasta).

4. W okręgach liczących poniżej 50 000 mieszkańców wójt (burmistrz, prezydent miasta) zatrudnia zastępcę kierownika urzędu stanu cywilnego oraz może zatrudnić inną osobę na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego.

5. W okręgach liczących powyżej 50 000 mieszkańców wójt (burmistrz, prezydent miasta) zatrudnia inną osobę na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego oraz może zatrudnić zastępcę lub zastępców kierownika urzędu stanu cywilnego.

Art. 7. 1. Zmiana okręgu rejestracji stanu cywilnego może nastąpić przez ustalenie właściwości urzędu stanu cywilnego dla więcej niż jednego okręgu rejestracji stanu cywilnego lub przez ustalenie właściwości kilku urzędów stanu cywilnego w jednym okręgu rejestracji stanu cywilnego. Jeżeli nastąpiła zmiana właściwości okręgu rejestracji stanu cywilnego, kierownikiem urzędu stanu cywilnego właściwym do dokonywania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego jest kierownik urzędu stanu cywilnego, który przejął właściwość okręgu rejestracji stanu cywilnego.

2. Wojewoda składa wnioski do ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zmianę okręgu rejestracji stanu cywilnego:

1) na wniosek gminy lub gmin;

2) po zasięgnięciu opinii gminy lub gmin.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, w drodze rozporządzenia, określa właściwość urzędu stanu cywilnego dla więcej niż jednego okręgu rejestracji stanu cywilnego lub właściwość kilku urzędów stanu cywilnego w jednym okręgu rejestracji stanu cywilnego, uwzględniając wskazane we wniosku okoliczności oraz liczbę zdarzeń z zakresu rejestracji stanu cywilnego przemawiających za zmianą właściwości urzędu.

Art. 8. 1. Na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego oraz zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego może być zatrudniona osoba inna niż wskazana w art. 6 ust. 3, która:

1) ma obywatelstwo polskie, pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych;

2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;

3) posiada:

a) dyplom ukończenia wyższych studiów prawnych lub administracyjnych potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego magistra lub,

b) dyplom potwierdzający ukończenie wyższych studiów prawnych lub administracyjnych za granicą, o którym mowa w art. 326 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.5), albo uznany za równoważny polskiemu dyplomowi potwierdzającemu uzyskanie tytułu zawodowego magistra zgodnie z art. 327 ust. 1 tej ustawy lub,

c) dyplom potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego magistra i świadectwo ukończenia studiów podyplomowych w zakresie administracji;

4) posiada łącznie co najmniej trzyletni staż pracy na stanowiskach urzędniczych w urzędach lub w samorządowych jednostkach organizacyjnych, w służbie cywilnej, w urzędach państwowych lub w służbie zagranicznej, z wyjątkiem stanowisk pomocniczych i obsługi.

2. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do osób zatrudnionych na stanowiskach kierownika urzędu stanu cywilnego lub zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego oraz do naboru na te stanowiska stosuje się przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530).

Art. 9. 1. Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego są dokonywane przez kierownika urzędu stanu cywilnego lub zastępcę kierownika urzędu stanu cywilnego.

2. Uprawnienia i obowiązki kierownika urzędu stanu cywilnego przysługują i są wykonywane również przez zastępcę kierownika urzędu stanu cywilnego.

Art. 10. 1. Kierownik urzędu stanu cywilnego może na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub w postaci elektronicznej, opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, upoważnić pracownika urzędu stanu cywilnego do wydawania dokumentacji z akt stanu cywilnego.

2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) może na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub w postaci elektronicznej, opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, upoważnić innego pracownika do wydawania dokumentacji z akt stanu cywilnego.

3. Zastępca kierownika urzędu stanu cywilnego nie może upoważnić pracownika do dokonywania czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 11. 1. Właściwy miejscowo wojewoda sprawuje nadzór nad rejestracją stanu cywilnego.

2. Organem odwoławczym od decyzji administracyjnych z zakresu rejestracji stanu cywilnego jest wojewoda.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje nadzór nad działalnością wojewody w zakresie rejestracji stanu cywilnego.

4. Sprawowanie nadzoru, o którym mowa w ust. 3, polega w szczególności na:

1) przeprowadzaniu kontroli, w tym na badaniu:

a) prawidłowości prowadzonych przez wojewodę postępowań administracyjnych,

b) terminowości załatwiania spraw z zakresu rejestracji stanu cywilnego;

2) kształtowaniu jednolitej polityki w zakresie rejestracji stanu cywilnego i kontroli wykonywania ustalonych sposobów postępowania.

5. Kontrola, o której mowa w ust. 4 pkt 1, jest wykonywana na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

Art. 12. 1. W sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052 oraz z 2022 r. poz. 1301).

2. Do spraw należących do właściwości konsułów stosuje się przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz. U. z 2021 r. poz. 823 oraz z 2022 r. poz. 350 i 583).

Rozdział 2

Właściwość miejscowa w sprawach rejestracji stanu cywilnego

Art. 13. 1. Urodzenie oraz małżeństwo rejestruje kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy ze względu na miejsce urodzenia albo zawarcia małżeństwa.

2. Zgon rejestruje kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy ze względu na miejsce zgonu albo miejsce znalezienia zwłok.

3. Małżeństwo zawarte przed konsulem rejestruje kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy dla miasta stołecznego Warszawy.

4. Urodzenie oraz zgon na polskim statku morskim lub powietrznym, okręcie wojennym lub wojskowym statku powietrznym rejestruje kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy dla miasta stołecznego Warszawy.

5. Zgon żołnierza w czynnej służbie wojskowej i innej osoby przydzielonej do jednostki wojskowej, poległych lub zmarłych w związku z działaniami wojennymi rejestruje kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy dla miasta stołecznego Warszawy.

6. W przypadku stwierdzenia zgonu albo uznania za zmarłego w postępowaniu sądowym zgon rejestruje kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy dla miasta stołecznego Warszawy.

Art. 14. Zgłoszenia urodzenia dokonuje się w urzędzie stanu cywilnego właściwym ze względu na miejsce urodzenia dziecka.

Art. 15. 1. Zawarcie małżeństwa następuje przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego wybranym przez osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo.

2. Zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359), zwanej dalej „Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym”, wydaje kierownik urzędu stanu cywilnego wybrany przez osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo.

Art. 16. Zgłoszenia zgonu dokonuje się w urzędzie stanu cywilnego właściwym ze względu na miejsce zgonu albo miejsce znalezienia zwłok.

Art. 17. W przypadku osoby, której osobisty udział w czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego w siedzibie urzędu stanu cywilnego nie jest możliwy z powodu choroby, niepełnosprawności lub innej niedającej się pokonać przeszkody, czynności tej można dokonać w miejscu pobytu tej osoby, jeżeli pozwalają na to okoliczności.

Art. 18. Oświadczenia konieczne do uznania ojcostwa lub oświadczenia małżonków, że dziecko będzie nosić takie samo nazwisko, jakie nosi albo nosiłoby ich wspólne dziecko, oraz oświadczenie małżonka rozwiedzionego o powrocie do nazwiska, które nosił przed zawarciem małżeństwa, można złożyć przed wybranym kierownikiem urzędu stanu cywilnego albo konsulem w formie ustnej gdzie umieszcza się odpowiedni wpis w odpowiedniej rubryce odpowiedniego aktu.

Rozdział 3

Rejestracja stanu cywilnego

Art. 19. 1. Akty stanu cywilnego oznacza się w rejestrze stanu cywilnego oddzielnie dla każdego rodzaju zdarzenia: urodzenia, małżeństwa albo zgonu, i odrębnie dla każdego roku kalendarzowego. Dokumenty stanowiące podstawę rejestracji przekłada się kierownikowi urzędu stanu cywilnego do wglądu.

2. W rejestrze stanu cywilnego gromadzi się aktualne:

1) nazwisko, imiona oraz nazwiska rodowe, daty i miejsca urodzenia matki dziecka oraz mężczyzny uznającego ojcostwo, numery tych osób w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności, zwanym dalej „PESEL”, jeżeli zostały nadane;

2) nazwisko, imię (imiona), płeć, datę i miejsce urodzenia dziecka, jeżeli uznanie ojcostwa następuje po sporządzeniu aktu urodzenia, oraz numer PESEL dziecka, jeżeli został nadany;

3) odpisy skrócone, wykresy przodków, wykresy potomków, drzewo genealogiczne.

2a. Informacja, o której mowa w ust. 2 podlegają usunięciu jeśli dalsze przetwarzanie jest zbędne.

Art. 20. Kierownik urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia występuje, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o nadanie numeru PESEL, który po nadaniu jest zamieszczany w rejestrze stanu cywilnego.

Art. 21.. Kierownik urzędu stanu cywilnego przed rejestracją zdarzenia sprawdza, czy nie zostało ono uprzednio zarejestrowane w formie aktu stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego.

2. Dokonując czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, kierownik urzędu stanu cywilnego, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dokonuje sprawdzenia danych zawartych w PESEL.

Art. 22. Rejestracji stanu cywilnego dokonuje się na podstawie dowodów potwierdzających prawdziwość zgłoszonych danych. W przypadku uznania tych dowodów za niewystarczające stan faktyczny ustala się w postępowaniu wyjaśniającym.

Art. 23. Informacje o dzieciach oraz informacje wpływające na stan cywilny tej osoby zamieszcza się przy akcie stanu cywilnego w formie przypisków będącego wzmianką dodatkową.

Art. 24. 1. Wpisy stanu cywilnego kierownik urzędu stanu cywilnego przechowuje przez okres:

1) 300 lat – akty urodzenia;

2) 300 lat – akty małżeństwa, akty zgonu;

2. Okresy, o których mowa w ust. 1, są liczone od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło sporządzenie aktu stanu cywilnego.

4. Po upływie okresów, o których mowa w ust. 1 kierownik Urzędu Stanu Cywilnego przekazuje w ciągu 2 lat do Referatu Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy lub Urzędu Miasta w celach genealogicznych.

5. W przypadku braku przesłanek przechowywania wpisów, kierownik Urzędu Stanu Cywilnego usuwa wpisy z ewentualnym pozostawieniem wpisów o zgonie.

6. Kierownik Stanu Cywilnego aktualizuje drzewo geneaologiczne w rejestrze co roku na podstawie odpisów skróconych.

Art. 25. Nazwiskiem rodowym jest nazwisko zamieszczone w akcie urodzenia, a nazwiskiem jest nazwisko zamieszczone w akcie małżeństwa lub akcie zgonu; nazwiskiem osoby, która nie zawarła związku małżeńskiego, jest nazwisko rodowe.

2. W akcie stanu cywilnego określa się stan cywilny osoby jako sytuację tej osoby w odniesieniu do małżeństwa: panna, kawaler, zamężna, żonaty, rozwiedziona, rozwiedziony, wdowa, wdowiec.

3. Nazwiska i imiona cudzoziemców ustala się na podstawie dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo, a nazwiska i imiona rodziców dziecka i

nazwisko dziecka cudzoziemców ustala się na podstawie dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo rodziców.

Art. 30. 1. Miejscem zdarzenia jest miejscowość, gmina, powiat, województwo, kraj w którym nastąpiło urodzenie, zostało zawarte małżeństwo albo nastąpił zgon, albo znaleziono zwłoki.

2. Nazwę miejscowości zamieszcza się w akcie stanu cywilnego zgodnie z krajowym rejestrem urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz urzędowych nazw miejscowości i ich części.

3. Nazwę miejscowości położonej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej zamieszcza się w pisowni ustalonej przez Komisję Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 31. 1. Dokumenty w języku obcym przedkłada się z urzędowym tłumaczeniem na język polski dokonywanym przez:

- 1) tłumacza przysięgłego wpisanego na listę prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości;
- 2) tłumacza przysięgłego uprawnionego do dokonywania takich tłumaczeń w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG);
- 3) konsula.

2. Za dokumenty przetłumaczone przez konsula uznaje się również:

- 1) dokumenty w języku obcym przetłumaczone na język polski przez tłumacza w państwie przyjmującym i poświadczone przez konsula;
- 2) dokumenty przetłumaczone z języka rzadko występującego na język znany konsulowi, a następnie przetłumaczone przez konsula na język polski.
3. W przypadku braku tłumacza przysięgłego języka obcego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokument zagraniczny potwierdzający stan cywilny w języku obcym może zostać przetłumaczony przez konsula lub uprawnionego pracownika przedstawicielstwa dyplomatycznego państwa obcego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 32. 1. Kierownik urzędu stanu cywilnego zapewnia udział biegłych lub tłumaczy, jeżeli nie potrafi samodzielnie porozumieć się z osobami uczestniczącymi w czynności zgłoszenia urodzenia lub zgonu.

2. Udział biegłego lub tłumacza przy składaniu oświadczeń przewidzianych w ustawie lub w procedurze związanej z zawarciem związku małżeńskiego zapewniają osoby składające te oświadczenia lub osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo, jeżeli nie potrafią porozumieć się z kierownikiem urzędu stanu cywilnego. Osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo zapewniają udział biegłego lub tłumacza także wtedy, gdy świadkowie nie potrafią porozumieć się z kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

3. Biegłego lub tłumacza, z wyłączeniem biegłego sądowego oraz tłumacza przysięgłego, kierownik urzędu stanu cywilnego poucza o odpowiedzialności karnej z art. 233 § 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138).

4. Biegły lub tłumacz, z wyłączeniem biegłego sądowego oraz tłumacza przysięgłego, składa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego oświadczenie, że będzie wykonywał powierzone zadania sumiennie i bezstronnie, dochowując tajemnicy prawnie chronionej oraz kierując się w swoim postępowaniu uczciwością i etyką.

Zmiany w aktach stanu cywilnego

Art. 33. Sprostowania aktu stanu cywilnego dokonuje sąd, na wniosek osoby zainteresowanej, prokuratora lub kierownika urzędu stanu cywilnego. Sąd po sprostowaniu orzeka o sporządzeniu nowego aktu zwaną dalej czynnością ponowną lub domniemanie pierwotną rejestracją.

Art. 34. Akt stanu cywilnego, który nie zawiera wszystkich wymaganych danych, uzupełnia Sąd. Sąd po uzupełnieniu orzeka o sporządzeniu nowego aktu zwaną dalej czynnością ponowną lub domniemanie pierwotną rejestracją.

Art. 35. Unieważnienia aktu stanu cywilnego dokonuje Sąd na wniosek osoby zainteresowanej, prokuratora lub kierownika urzędu stanu cywilnego. Sąd po unieważnieniu zarządza o sporządzeniu nowego aktu zwaną dalej czynnością ponowną lub domniemanie pierwotną rejestracją, z uwagi na niezgodność, utratę mocy dowodowej, utratę wiarygodności, utratę przydatności, przejrzystość dokumentu, zmiany danej wpływającej i terminu ważności oraz ważności ale także jako wynik przysposobienia.

Art. 36. Unieważnienia aktu lub aktów stanu cywilnego stwierdzających to samo zdarzenie, a błędnie zarejestrowanych w rejestrze stanu cywilnego z przyczyn technicznych lub w wyniku niewłaściwego zastosowania funkcjonalności rejestru stanu cywilnego dokonuje z urzędu, w formie czynności materialno-technicznej, kierownik urzędu stanu cywilnego, który dokonał błędnej rejestracji poprzez usunięcie wpisu.

2. Jeżeli z unieważnionego aktu stanu cywilnego wydano wcześniej odpis, kierownik urzędu stanu cywilnego zawiadamia podmiot, który otrzymał odpis, o unieważnieniu tego aktu.

3. Postępowanie o unieważnienie aktu lub aktów stanu cywilnego, o których mowa w ust. 1 i 2, wszczyna się z urzędu.

Art. 37. Jeżeli w rejestrze stanu cywilnego zarejestrowano z przyczyn innych niż wskazane w art. 36 więcej niż jeden akt stanu cywilnego stwierdzający to samo zdarzenie, a okoliczności wskazane w każdym z tych aktów nie budzą wątpliwości, że przedmiotem rejestracji w każdym z nich jest to samo zdarzenie usuwa się z rejestru.

Art. 38. Ustalenia treści aktu stanu cywilnego zwanym dalej odtworzeniem dokonuje Sąd z orzeczeniem o sporządzeniu nowego aktu zwaną dalej czynnością ponowną lub domniemanie pierwotną rejestracją.

Art. 39. Unieważnienia wpisu poprzez usunięcie dokonuje z urzędu, w formie czynności materialno-technicznej, kierownik urzędu stanu cywilnego, który sporządził wzmiankę, jeżeli wzmiankę tę:

- 1) dołączono do niewłaściwego aktu stanu cywilnego;
- 2) błędnie sporządzono z przyczyn technicznych lub w wyniku niewłaściwego zastosowania funkcjonalności rejestru stanu cywilnego.

Art. 40. Zmieniony akt zostaje zniszczony po okresie 10 lat od sporządzenia nowego aktu jako unieważniony z mocy prawa.

Rozdział 5

Wydawanie dokumentów z rejestru stanu cywilnego

Art. 41. Kierownik urzędu stanu cywilnego wydaje z rejestru stanu cywilnego:

- 1) odpisy zupełne i odpisy skrócone aktów stanu cywilnego;
- 2) zaświadczeniu o stanie cywilnym;
- 3) wyciągu z logów o dokonanych zmianach i udostępnieniu danych;
- 4) drzewo genealogiczne (przodkowie);
- 5) drzewo genealogiczne (potomkowie i przysposobieni);
- 6) drzewo genealogiczne do 4° pokrewieństwa i powinnowactwa

Art. 42. Dokumenty wydawane z rejestru stanu cywilnego ważne są przez okres jednego roku.

Art. 43. 1. Dokumentacja z rejestru wydaje się osobie, której akt dotyczy, lub jej małżonkowi, wstępnemu, zstępnemu, rodzeństwu, przedstawicielowi ustawowemu, opiekunowi, osobie, która wykaże w tym interes prawny, sądowi, prokuratorowi, organom administracji publicznej, CBA, ABW, AW, SWW, SKW, Służbie Ochrony Państwa, Policji, Straży Granicznej i Służbie Więziennej, a także Żandarmerii Wojskowej, jeżeli jest to konieczne do realizacji ich ustawowych zadań w formie papierowej lub elektronicznej.

2. Dane jednostkowe dotyczą tylko i wyłącznie jednego odpisu skróconego.

3. Dane ograniczone dotyczą tylko wszystkich odpisów skróconych danej osoby - udostępniana tylko i wyłącznie organom jednak nie po minięciu 10 lat od sporządzenia pierwotnego aktu lub domniemanego pierwotnego aktu.

4. Dane pełne dotyczą odpisów zupełnych i skróconych danego aktu lub wszystkich aktów danej osoby lub danego odpisu zupełnego – udostępniana tylko i wyłącznie sądom jednak nie po minięciu 10 lat od sporządzenia pierwotnego aktu lub domniemanego pierwotnego aktu.

5. Dane zgromadzone w logach udostępniane są tylko przez okres 5 lat od wprowadzenia zmiany.

6. W przypadku zgonu osoby, niszczy się dokumentację urodzenia i małżeństw w przeciągu 10 lat od chwili zgonu, a w dokumentację zgonu co najmniej po 100 latach.

7. Dane udostępnione nie mogą być wykorzystane w innym celu niż wskazany w wniosku. Organy do wykazania interesu faktycznego zobowiązane są o uzyskaniu zgody osoby.

8. Podmioty uprawnione, które pozyskały dokumenty, zobowiązane są do aktualizacji danych w swoich rejestrach.

9. W przypadku zmiany nazwy urzędowej miejscowości, gminy, powiatu, województwa; organy zobowiązane są do aktualizacji danych w swoich systemach z urzędu. W przypadku dokonania zmiany wpisu w Rejestrze Stanu Cywilnego automatycznie w danej rubryce i formatkach rejestrów państwowych, centralnych dokonuje w szczególności w podmiotach uprawnionych automatycznej aktualizacji.

Art. 44. Odpis zupełny aktu zgonu osoby o nieustalonej tożsamości jest wydawany z urzędu, po dokonaniu rejestracji zgonu, osobie zgłaszającej to zdarzenie. Jeżeli zgon osoby o nieustalonej tożsamości nie został zarejestrowany w dniu jego zgłoszenia w związku z niedostępnością rejestru stanu cywilnego, niezwłocznie po dokonaniu jego rejestracji osobie zgłaszającej zgon są wydawane z urzędu 2 odpisy zupełne aktu zgonu.

Art. 45. Odpis skrócony aktu stanu cywilnego jest wydawany z urzędu w jednym egzemplarzu po sporządzeniu aktu urodzenia albo aktu zgonu – osobie zgłaszającej zdarzenie oraz po sporządzeniu

aktu małżeństwa – osobom, które zawarły małżeństwo. Jeżeli zgon osoby nie został zarejestrowany w dniu jego zgłoszenia w związku z niedostępnością rejestru stanu cywilnego, niezwłocznie po dokonaniu jego rejestracji osobie zgłaszającej zgon są wydawane z urzędu 2 odpisy skrócone aktu zgonu.

Art. 46. 1. Odpis skrócony aktu urodzenia zawiera:

- 1) nazwisko, imię (imiona) oraz płeć dziecka;
- 2) kraj, datę i miejsce urodzenia;
- 3) nazwiska rodowe i imiona rodziców,
- 4) oznaczenie aktu.

2. Odpis skrócony aktu małżeństwa zawiera:

- 1) nazwiska i imiona oraz nazwiska rodowe małżonków, daty i miejsca ich urodzenia;
- 2) datę i miejsce zawarcia małżeństwa;
- 3) nazwiska rodowe i imiona rodziców osób, które zawarły małżeństwo;
- 4) nazwisko lub nazwiska małżonków, które będą nosić po zawarciu małżeństwa;
- 5) nazwisko małżonków, jeżeli jest inne niż w pkt 4;
- 6) nazwisko dzieci zrodzonych, przysposobionych z tego małżeństwa;
- 7) adnotację (wzmiankę) o ustaniu małżeństwa, jego unieważnieniu, ustaleniu nieistnienia małżeństwa w postaci daty;
- 8) oznaczenie aktu.

4. Odpis skrócony aktu zgonu zawiera:

- 1) nazwisko, imię (imiona) oraz nazwisko rodowe, datę i miejsce urodzenia osoby zmarłej;
- 2) stan cywilny osoby zmarłej;
- 3) nazwisko, imię (imiona) oraz nazwisko rodowe małżonka osoby zmarłej, jeżeli w chwili śmierci pozostawała ona w związku małżeńskim;
- 4) datę, godzinę i miejsce zgonu albo jeżeli nie są znane – datę, godzinę oraz miejsce znalezienia zwłok;
- 5) nazwiska rodowe i imiona rodziców osoby zmarłej;
- 6) oznaczenie aktu.

Rozdział 6

Rodzaje aktów stanu cywilnego

Art. 52. 1. Akt urodzenia sporządza się w dniu zgłoszenia urodzenia dziecka, a jeżeli zgłoszenie urodzenia nastąpiło w dniu wolnym lub z przyczyn uniemożliwiających sporządza się w najbliższym dniu roboczym. Zgłoszenie powinno trwać w ciągu 3 dni.

2. Jeżeli dziecko urodziło się martwe, sporządza się akt urodzenia oraz akt zgonu.

Art. 53. 1. Akt urodzenia sporządza się na podstawie przedłożonej do wglądu karty urodzenia albo przekazanej przez podmiot wykonujący działalność leczniczą oraz przedłożonego do wglądu protokołu zgłoszenia urodzenia albo zgłoszenia urodzenia.

2. Podmiot wykonujący działalność leczniczą przekazuje, dla potrzeb statystyki publicznej, dane w postaci: urodzin, zgonów.

Art. 54. 1. Kartę urodzenia przekazuje się kierownikowi urzędu stanu cywilnego właściwemu do sporządzenia aktu urodzenia w terminie 3 dni od dnia jej sporządzenia.

2. Karta urodzenia zawiera:

1) nazwisko, imię (imiona), nazwisko rodowe, datę i miejsce urodzenia oraz numer PESEL matki dziecka, jeżeli został nadany;

2) miejsce, datę i godzinę urodzenia dziecka;

3) płeć.

3. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określi, w drodze rozporządzenia, wzór karty urodzenia, wzór karty zgonu.

4. Kartę urodzenia, kartę zgonu może zastąpić przedłożona do wglądu karta medycznych czynności ratunkowych, książeczka zdrowia dziecka, historia choroby lub karta informacyjna.

Art. 55. 1. Akt urodzenia sporządza się z urzędu na podstawie karty urodzenia w przypadku powzięcia wiadomości przez kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego ze względu na miejsce urodzenia dziecka o śmierci matki dziecka niepozostającej w związku małżeńskim i braku uznania ojcostwa jej dziecka lub śmierci rodziców dziecka przed sporządzeniem aktu urodzenia albo w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia dziecka.

2. Kierownik urzędu stanu cywilnego z urzędu w przypadku braku nadania imienia, nadaje imię z urzędu.

Art. 56. Zgłoszenia urodzenia dokonują matka lub ojciec dziecka posiadający pełną zdolność do czynności prawnych, pełnomocnik, kapitan statku wodnego, kapitan statku powietrznego, konsul.

Art. 57. 1. Osoba zgłaszająca podaje wybrane i ustalone dane.

2. Wybrane imię lub imiona nie mogą być zamieszczone w akcie urodzenia w formie zdrobniałej oraz nie mogą mieć charakteru ośmieszającego lub nieprzyzwoitego.

3. Niezależnie od obywatelstwa i narodowości rodziców dziecka wybrane imię lub imiona mogą być imionami obcymi. Można wybrać imię, które nie wskazuje na płeć dziecka, ale w powszechnym znaczeniu jest przypisane do danej płci.

4. Kierownik urzędu stanu cywilnego odmawia przyjęcia oświadczenia o wyborze imienia lub imion dziecka, jeżeli wybrane imię lub imiona są w formie zdrobniałej lub mają charakter ośmieszający lub nieprzyzwoity lub nie wskazują na płeć dziecka, kierując się powszechnym znaczeniem imienia, i wybiera dziecku imię z urzędu, w formie decyzji administracyjnej podlegającej natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 58. Akt urodzenia zwany dalej zupełnym zawiera:

1) nazwisko, imię (imiona) dziecka;

- 2) kraj, datę i miejsce urodzenia dziecka;
- 3) płeć dziecka;
- 4) nazwiska, imiona oraz nazwiska rodowe, daty i miejsca urodzenia rodziców dziecka;
- 5) nazwisko i imię osoby zgłaszającej urodzenie;
- 6) nazwisko i imię biegłego lub tłumacza, jeżeli brał udział w czynności;
- 7)* wzmianki dodatkowe w postaci przypisków o urodzeniu, małżeństwie, zgonie, urodzeniu i zgonie dzieci, zgonie małżonka jako dodatek do aktu nie będący częścią aktu;
- 8)* wzmianki dodatkowe w postaci drzewa genealogicznego jako dodatek do aktu nie będący częścią aktu;
- 9) * wzmianki o zmianie nazwy miejsca zdarzenia (tylko do 10 lat od daty zmiany) jako dodatek do aktu nie będący częścią aktu;
- 10) * oznaczenie aktu.

Art. 59. 1. Jeżeli nie stosuje się domniemania, że mąż matki dziecka jest ojcem dziecka, dane ojca zamieszcza się w akcie urodzenia w razie uznania ojcostwa albo sądowego ustalenia ojcostwa.

2. Jeżeli nie nastąpiło uznanie ojcostwa albo sądowe ustalenie ojcostwa, w akcie urodzenia pozostawia się puste pole.

Art. 60. 1. Akt urodzenia dziecka nieznanymi rodziców sporządza się na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego.

2. Sąd opiekuńczy ustala dane dotyczące urodzenia dziecka po zasięgnięciu opinii osoby, pod opieką której dziecko się znajduje, nadaje dziecku nazwisko i imię oraz określa, jakie imiona rodziców i nazwiska rodowe będą zamieszczone w akcie urodzenia. Nazwisko nadane dziecku zamieszcza się jako nazwisko rodziców. W przypadku nieustalenia miejsca urodzenia dziecka za miejsce urodzenia uznaje się miejsce znalezienia dziecka.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do sporządzenia aktu urodzenia osoby pełnoletniej, której tożsamości nie można ustalić ze względu na jej ułomność fizyczną lub psychiczną albo nieznaną pochodzenie.

Art. 61. 1. Rodzice mogą złożyć przed wybranym kierownikiem urzędu stanu cywilnego albo przed konsulem oświadczenie ustne o zmianie imienia lub imion dziecka zamieszczonych w akcie urodzenia w terminie 6 miesięcy od dnia jego sporządzenia.

2. Zmiana imienia może polegać na zastąpieniu wybranego imienia innym imieniem, zastąpieniu dwóch imion jednym imieniem lub odwrotnie, dodaniu drugiego imienia, zmianie pisowni imienia lub imion lub zmianie kolejności imion dziecka.

Art. 62. 1. W przypadku przysposobienia, na które rodzice dziecka przed sądem opiekuńczym wyrazili zgodę bez wskazania osoby przysposabiającego, sporządza się dla przysposobionego nowy akt urodzenia zwaną dalej czynnością ponowną lub domniemanie pierwotną rejestracją.

2. Jeżeli przysposabiają wspólnie małżonkowie, w akcie urodzenia przysposobionego wskazuje się przysposabiających jako rodziców przysposobionego.

Art. 63. Obywatel polski, który zamierza wstąpić w związek małżeński, lecz nie posiada aktów stanu cywilnego sporządzonych w Rzeczypospolitej Polskiej, składa zagraniczny dokument stanu cywilnego lub inny dokument wydany w państwie, w którym nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego, potwierdzający urodzenie, a jeżeli osoba pozostawała przednio w związku małżeńskim – potwierdzający małżeństwo, wraz z dokumentem potwierdzającym ustanie lub unieważnienie tego małżeństwa albo dokumentem potwierdzającym stwierdzenie nieistnienia małżeństwa.

Art. 64. Cudzoziemiec zamierzający zawrzeć małżeństwo przekłada do wglądu:

1) odpis aktu urodzenia, a jeżeli pozostawał uprzednio w związku małżeńskim – odpis aktu małżeństwa z adnotacją o jego ustaniu, unieważnieniu albo stwierdzeniu jego nieistnienia, albo odpis aktu małżeństwa z dokumentem potwierdzającym jego ustanie lub unieważnienie albo dokumentem potwierdzającym stwierdzenie nieistnienia małżeństwa, jeżeli na podstawie pozostałych składanych dokumentów nie można ustalić danych niezbędnych do sporządzenia aktu małżeństwa;

2) dokument stwierdzający, że zgodnie z właściwym prawem może zawrzeć małżeństwo, chyba że na podstawie przepisów w ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 1792) jego możliwość zawarcia małżeństwa jest oceniana na podstawie prawa polskiego.

2. Jeżeli otrzymanie dokumentu, o którym mowa w ust. 1 napotyka trudne do przewyciężenia przeszkody, sąd w postępowaniu nieprocesowym na wniosek cudzoziemca może go zwolnić od złożenia tego dokumentu. W postępowaniu o zwolnienie cudzoziemca od złożenia dokumentu sąd na podstawie właściwego prawa ustala, czy osoba ta może zawrzeć małżeństwo.

Art. 65. Obywatele polscy przebywający poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, którzy chcą zawrzeć małżeństwo przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego, składają zapewnienie konsulowi, który przekazuje je niezwłocznie wskazanemu kierownikowi urzędu stanu cywilnego.

2. Konsul przyjmuje również zapewnienie w przypadku gdy małżeństwo ma być zawarte przez obywatela polskiego i cudzoziemca, jeżeli cudzoziemiec przedłoży konsulowi dodatkowo dokument stwierdzający, że zgodnie z właściwym prawem może zawrzeć małżeństwo.

Art. 66. Jeżeli małżeństwo ma być zawarte w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, kierownik urzędu stanu cywilnego na podstawie zapewnienia wydaje na piśmie utrwalonym w postaci papierowej zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, które zawiera:

1) nazwiska i imiona osób, które zamierzają zawrzeć małżeństwo, nazwiska rodowe, stan cywilny oraz daty i miejsca

urodzenia;

2) nazwiska i imiona oraz nazwiska rodowe rodziców osób zamierzających zawrzeć małżeństwo;

3) nazwisko, które każdy z małżonków będzie nosił po zawarciu małżeństwa;

4) zgodne oświadczenie w sprawie nazwisk przyszłych dzieci;

5) zapewnienie, że nie zachodzą przeszkody, o których mowa w art. 10–15 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Art. 67. Akt małżeństwa zwany dalej zupełnym zawiera:

1) nazwiska i imiona osób, które zawarły małżeństwo, nazwiska rodowe, stan cywilny oraz daty i miejsca urodzenia;

- 2) miejsce i datę zawarcia małżeństwa;
- 3) nazwiska i imiona oraz nazwiska rodowe rodziców osób, które zawarły małżeństwo;
- 4) nazwiska i imiona świadków;
- 5) nazwiska małżonków, które będą oni nosili po zawarciu małżeństwa;
- 6) nazwisko, jakie będą nosiły dzieci zrodzone z małżeństwa;
- 7) informację o złożeniu zgodnych oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński;
- 8) nazwisko i imię biegłego lub tłumacza, jeżeli brał udział w czynności;
- 9) * adnotację (wzmiankę) o ustaniu małżeństwa, jego unieważnieniu, ustaleniu nieistnienia małżeństwa w postaci daty;
- 10) * nazwisko noszone po zawarciu i ustania małżeństwa przez małżonków;
- 11) * nazwisko noszone przez dzieci;
- 12) * wzmianki dodatkowe w postaci przypisków o urodzeniu, małżeństwie, zgonie, urodzeniu i zgonie dzieci, zgonie małżonka jako dodatek do aktu nie będący częścią aktu;
- 13) * wzmianki o zmianie nazwy miejsca zdarzenia (tylko do 10 lat od daty zmiany) jako dodatek do aktu nie będący częścią aktu;
- 14) * wzmianki o ślubie i unieważnieniu ślubu kościelnego jako dodatek do aktu nie będący częścią aktu;
- 15) * oznaczenie aktu.

Art. 68. 1. Zgłoszenie zgonu następuje przez złożenie kierownikowi urzędu stanu cywilnego karty zgonu w terminie 3 dni od dnia jej sporządzenia. Jeżeli zgon nastąpił na skutek choroby zakaźnej, zgłoszenia zgonu dokonuje się w ciągu 24 godzin od zgonu.

2. Zgłoszenia zgonu dokonuje podmiot uprawniony do pochówku na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1947).

3. Jeżeli zwłoki mają zostać przekazane do celów naukowych, zgłoszenia zgonu może dokonać upoważniony pracownik publicznej uczelni medycznej albo uczelni publicznej prowadzącej działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych.

4. W przypadku niedokonania zgłoszenia zgonu przez podmiot uprawniony do pochówku lub przez upoważnionego pracownika publicznej uczelni medycznej albo uczelni publicznej prowadzącej działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych zgłoszenia zgonu dokonuje przedstawiciel podmiotu obowiązany do pochówku zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych.

5. W przypadku znalezienia zwłok w stanie lub w okolicznościach uniemożliwiających ich identyfikację prokurator lub Policja zawiadamia o tym gminę właściwą ze względu na miejsce znalezienia zwłok.

6. W przypadku zgonu osoby o nieustalonej tożsamości przebywającej w podmiocie leczniczym lub w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej kierownik podmiotu lub jednostki zawiadamia o tym gminę właściwą ze względu na miejsce zgonu.

Art. 69. 1. Akt zgonu zwany dalej zupełnym zawiera:

- 1) nazwisko, nazwisko rodowe, imię (imiona), datę i miejsce urodzenia osoby zmarłej;
- 2) stan cywilny;
- 3) nazwisko, nazwisko rodowe, imię (imiona) małżonka osoby zmarłej, jeżeli w chwili śmierci pozostawała ona w związku małżeńskim;
- 4) datę, godzinę oraz miejsce zgonu albo jeżeli nie są znane – datę, godzinę oraz miejsce znalezienia zwłok;
- 5) nazwiska, nazwiska rodowe, imiona rodziców osoby zmarłej;
- 6) nazwisko i imię lub nazwę zgłaszającego zgon;
- 7) nazwisko i imię biegłego lub tłumacza, jeżeli brał udział w czynności;
- 8)* wzmiankę o miejscu i dacie pochówku;
- 9)* oznaczenie aktu.

2. Akt zgonu osoby o nieustalonej tożsamości sporządza się w sposób opisowy, zamieszczając w nim:

- 1) datę i godzinę oraz miejsce zgonu;
- 2) datę, godzinę, miejsce i okoliczności znalezienia zwłok;
- 3) płeć oraz przypuszczalny wiek osoby zmarłej;
- 4) opis zewnętrznego wyglądu zwłok;
- 5) opis odzieży oraz innych przedmiotów znalezionych przy osobie zmarłej;
- 6) oznaczenie jednostki Policji lub wskazanie prokuratora w przypadku dokonania zawiadomienia o znalezieniu zwłok w stanie lub w okolicznościach uniemożliwiających ich identyfikację lub oznaczenie podmiotu leczniczego lub jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- 7)* oznaczenie aktu.

3. W przypadku ustalenia tożsamości niezidentyfikowanych zwłok przez podmioty prowadzące czynności identyfikacyjne przed sporządzeniem aktu zgonu zawiadamia się o tym kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego do sporządzenia nowego aktu zgonu i usunięcia obecnego.

Art. 70. Zagraniczny dokument stanu cywilnego, będący dowodem zdarzenia i jego rejestracji podlega zarejestrowaniu transkrypcji w Polskim Rejestrze Stanu Cywilnego.

Art. 71. Oświadczenia, zgłoszenia, uznanie dziecka, zapewnienia ustne przetwarza się w formie ustnej gdzie umieszcza się odpowiedni wpis w odpowiedniej rubryce odpowiedniego aktu przez rok, a następnie usuwa po uprzedzeniu o odpowiedzialności karnej.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 72. Akt stanu cywilnego sporządzony w księdze stanu cywilnego prowadzonej na podstawie przepisów dotychczasowych, przechowywanej przez kierownika urzędu stanu cywilnego, podlega przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego.

2. Przeniesienie aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego polega na zamieszczeniu w rejestrze stanu cywilnego treści: aktu stanu cywilnego z chwili jego sporządzenia w zakresie wymaganym w niniejszej ustawie;

3. Księgi stanu cywilnego, które zostały wpisane do rejestru podlegają zniszczeniu w przeciągu 20 lat od daty zarejestrowania.

Art. 73. Nie przetwarza się danych: nieprzyzwoitych, niegodziwych, mogących spowodować pogorszenie dobrostanu, mogących spowodować pogorszenie stanu zdrowia, mogących spowodować powrót do traumatycznej przeszłości, mogących spowodować zagrożenie dla życia i zdrowia oraz porządku, mogących spowodować naruszenie dóbr osobistych, praw człowieka; naruszenie tajemnicy zawodowej, naruszenie informacji niejawnych, mogących narazić na ujmnę osoby; mogących spowodować inwigilacje i ingerencje. Wpisów, dokumentów i danej nieaktualnych. Dopuszcza się przetwarzanie tylko i wyłącznie danych niezbędnych w demokratycznym państwie. Dopuszcza się przetwarzanie poprzednich danych cudzoziemca i obywatela Polskiego za granicą o ile prawo zagraniczne w danym kraju tak stanowi, jednak nie dłużej niż 10 lat od stwierdzenia zgonu.

Art. 74. 1. Organy zobowiązane są do weryfikacji przydatności przetwarzania danych (minimalizacji, prawdziwości) pod względem jej przydatności do praktycznego wykorzystania i kontroli (aktualizacji) o ile jest to niezbędne w demokratycznym państwie, nie rzadziej niż co 3 lata, w urodziny osoby, w dzień ochrony danych osobowych oraz praw człowieka, wniosku strony, wycofania zgody lub przeciwu strony oraz chęci bycia zapomnianym.

2. Osoba której dane dotyczą może wystąpić do administratora, UODO, RPO, sądu z powództwem cywilnym między innymi na podstawie art. 189 k.p.c. i przepisów wymienionych w księdze, wymagających stosowania przez organy.

Art. 75. Traci moc obecnie obowiązująca Ustawa o prawie aktach stanu cywilnego.

Art. 76. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Księga 2 o ewidencji ludności

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady i sposób prowadzenia ewidencji ludności w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zakres i zasady rejestracji danych gromadzonych w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności i w rejestrach mieszkańców;
- 3) zasady i tryb nadawania numeru Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności;
- 4) zasady wykonywania obowiązku meldunkowego przez obywateli polskich i cudzoziemców;
- 5) zasady udostępniania danych z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności oraz rejestrów, o których mowa w pkt 2.

Art. 2. Ewidencja ludności polega na rejestracji określonych w ustawie podstawowych danych identyfikujących tożsamość oraz status administracyjnoprawny osób fizycznych.

Art. 3. Ewidencję ludności prowadzi się w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności, który stanowi rejestr PESEL, oraz w rejestrach mieszkańców, prowadzonych w systemie teleinformatycznym.

Art. 4. Organy gminy wykonują zadania określone w ustawie jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Art. 5. 1. Wojewoda jest organem wyższego stopnia w stosunku do organów gmin wydających rozstrzygnięcia administracyjne na podstawie ustawy.

2. Wojewoda sprawuje nadzór nad działalnością organów gmin w zakresie realizacji obowiązków określonych w ustawie.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje nadzór nad działalnością wojewody w zakresie realizacji obowiązków określonych w ustawie.

4. Sprawowanie nadzoru, o którym mowa w ust. 3, polega na:

1) przeprowadzaniu kontroli, w tym na badaniu:

a) prawidłowości prowadzonych przez wojewodę postępowań administracyjnych,

b) terminowości załatwiania spraw z zakresu spraw określonych w ustawie;

2) kształtowaniu jednolitej polityki w zakresie realizacji obowiązków określonych w ustawie i kontroli wykonywania ustalonych sposobów postępowania.

5. Kontrola, o której mowa w ust. 4 pkt 1, jest wykonywana na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

Rozdział 2

Zakres i zasady rejestracji danych w rejestrze PESEL i rejestrach mieszkańców

Art. 6. 1. Rejestr PESEL jest centralnym zbiorem danych, o których mowa w art. 8, prowadzonym w systemie teleinformatycznym.

2. Utrzymanie i rozwój rejestru PESEL, w celu realizacji zadań określonych w ustawie, zapewnia minister właściwy do spraw informatyzacji, w tym:

1) zapewnia ochronę przed nieuprawnionym dostępem do rejestru PESEL;

2) zapewnia integralność danych w rejestrze PESEL (poprawności, aktualności, dokładności);

3) zapewnia dostępność systemu teleinformatycznego, w którym rejestr PESEL jest prowadzony, dla podmiotów przetwarzających dane w tym rejestrze;

4) przeciwdziała uszkodzeniom systemu teleinformatycznego, w którym rejestr PESEL jest prowadzony;

5) określa zasady bezpieczeństwa przetwarzanych danych, w tym danych osobowych;

6) określa zasady zgłaszania naruszenia ochrony danych osobowych;

7) zapewnia rozliczalność działań dokonywanych na danych rejestru PESEL;

8) zapewnia poprawność danych przetwarzanych w rejestrze PESEL.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych na wniosek ministra właściwego do spraw informatyzacji może uczestniczyć w realizacji zadań związanych z rozwojem rejestru PESEL oraz zapewnieniem poprawności danych w tym rejestrze.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych zapewnia funkcjonowanie wydzielonej sieci umożliwiającej dostęp do rejestru PESEL organom, o których mowa w ust. 7, z wyłączeniem konsulów.

5. Minister właściwy do spraw zagranicznych zapewnia funkcjonowanie wydzielonej sieci umożliwiającej konsulom dostęp do rejestru PESEL.

6. Minister właściwy do spraw informatyzacji, organy wykonują obowiązki i zobowiązani są do stosowania przepisów:

1) o których mowa w Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.4); Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości; Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka; Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej; Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1990 roku zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2; Konwencji o Ochronie Praw Człowieka Podstawowych Wolności podpisana w Rzymie z dnia 4 listopada 1950 roku (zwana dalej Europejską Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności); Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 roku (Dz.U. 1977.38.167); Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana); Traktatu o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana); Ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania; Amerykańskiej Konwencji Praw Człowieka; Zmodernizowanej Konwencji o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych (Konwencja nr 108); Konstytucji i innych przepisów;

7. W celu realizacji zadań określonych w ustawie organ gminy, kierownik urzędu stanu cywilnego, organy paszportowe, wojewoda, minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz minister właściwy do spraw informatyzacji posiadają dostęp do rejestru.

Art. 6a. 1. Rejestr mieszkańców jest prowadzony zgodnie z właściwością miejscową przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), zwanego dalej „organem gminy”.

2. Utrzymanie i rozwój rejestru mieszkańców zapewnia organ właściwy do jego prowadzenia, który w zakresie tego rejestru podejmuje działania wskazane w art. 6 ust. 2.

Art. 7. 1. W rejestrze PESEL gromadzone są dane:

- 1) obywateli polskich zamieszkujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) obywateli polskich zamieszkujących poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w związku z ubieganiem się o polski dokument tożsamości;
- 3) cudzoziemców zamieszkujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W rejestrze PESEL mogą być gromadzone dane osób obowiązanych na podstawie odrębnych przepisów do posiadania numeru PESEL.

3. W rejestrze mieszkańców gromadzone są dane osób, o których mowa w ust. 1 i 2, które wykonały obowiązek meldunkowy na terenie danej gminy.

Art. 8. W rejestrze PESEL i rejestrach mieszkańców gromadzone są aktualne następujące dane o ile są dostępne i celem zapobiegania ingerencji, inwigilacji i duplikowania z innymi systemami:

- 1) nazwisko i imię (imiona);
- 2) nazwisko rodowe;
- 3) imiona i nazwiska rodowe rodziców;
- 3a) numery PESEL rodziców, jeżeli zostały im nadane w celu parentyzacji;
- 4) data urodzenia;
- 5) miejsce urodzenia;
- 6) kraj urodzenia;
- 7) stan cywilny;
- 8) płeć;
- 9) numer PESEL;
- 11) obywatelstwo albo status bezpaństwowca;
- 12) adres i data zameldowania na pobyt stały na terytorium Polski lub innego Państwa;
- 13) adres i data zameldowania na pobyt czasowy (zakwaterowania, przebywania) na terytorium Polski lub innego Państwa z okresem terminu;
- 14) seria, numer i data ważności ostatniego wydanego dowodu osobistego obywatela polskiego oraz oznaczenie organu wydającego dokument;
- 15) seria, numer i data ważności ostatniego wydanego paszportu obywatela polskiego;
- 16) seria, numer i data ważności ważnego dokumentu podróży cudzoziemca lub innego ważnego dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo, a w przypadku osoby, o której mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. 583, 682, 683, 684 i 830), oznaczenie dokumentu, na podstawie którego dokonano ustalenia tożsamości osoby;
- 17) status cudzoziemca oznaczony jako:
 - a) UE – w przypadku cudzoziemca będącego obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatelem państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub obywatelem Konfederacji Szwajcarskiej,
 - b) CUE – w przypadku cudzoziemca będącego członkiem rodziny cudzoziemca, o którym mowa w lit. a, niebędącego obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatelem państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub obywatelem Konfederacji Szwajcarskiej,
 - c) NUE – w przypadku cudzoziemca niewymienionego w lit. a i b,
 - d) UKR – w przypadku osoby, której nadano numer PESEL na podstawie art. 4 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;

Art. 9.2. Rejestracji danych w rejestrze PESEL dokonują:

1) kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy do sporządzenia aktu urodzenia i dokonywania w nim zmian;

2) organ gminy właściwy do zameldowania na pobyt stały i czasowy obywatela polskiego – w zakresie danych,

3) organ gminy właściwy do wydania dowodu osobistego,

4) organy właściwe do wydania paszportu,

2. Organy, o których mowa w ust. 1 mogą przekazywać dane do rejestru PESEL za pośrednictwem rejestrów centralnych gromadzących dane dotyczące dowodów osobistych, paszportów, obywatelstwa i rejestracji stanu cywilnego.

3. Dane z rejestru PESEL są przekazywane do rejestrów mieszkańców oraz do rejestrów centralnych.

4. Organy, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie dokonują rejestracji danych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W przypadku braku bezpośredniego dostępu do rejestrów spowodowanego przyczynami niezależnymi od organu rejestracji dokonuje się nie później niż w terminie 2 dni roboczych od dnia, w którym powstał obowiązek ich rejestracji.

5. W przypadku braku możliwości przekazania danych w sposób wskazany w ust. 4 organ przekazuje dane na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem w celu ich rejestracji w terminie nie dłuższym niż 4 dni robocze od dnia, w którym powstał obowiązek ich rejestracji.

6. Zapisy w dziennikach systemów (logach) w postaci poprzednich danych i udostępnienia oraz dokumentacja papierowa przechowywana jest przez 5 lat od dnia ich utworzenia.

7. Podstawę rejestracji danych cudzoziemca stanowi ważny dokument podróży, a w przypadku obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatela państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub obywatela Konfederacji Szwajcarskiej – również inny dokument potwierdzający tożsamość i obywatelstwo.

Art. 10. 1. Organy gminy dokonują sprawdzenia danych zawartych w rejestrze PESEL oraz w rejestrach mieszkańców, w szczególności w oparciu o posiadane dokumenty i ustalenia stanu faktycznego. W stosunku do osób nieposiadających zdolności do czynności prawnych wniosek składa przedstawiciel ustawowy lub opiekun prawny.

2. W przypadku gdy organ, stwierdzi niezgodność, nieaktualność danych zawartych w rejestrze PESEL lub w rejestrze mieszkańców z posiadanymi dokumentami lub ze stanem faktycznym, usuwa tę niezgodność, a jeżeli nie jest właściwy do jej usunięcia, zawiadamia o tym niezwłocznie organ właściwy do rejestracji tych danych w celu usunięcia tej niezgodności.

2. Usunięcie niezgodności może polegać w szczególności na sprostowaniu danych nieprawidłowych lub uzupełnieniu danych.

2c. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera imię (imiona) i nazwisko, numer PESEL, adres do korespondencji jeżeli korespondencja ma być prowadzona drogą pocztową, oraz uzasadnienie.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem lub w postaci elektronicznej, opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

4. O sposobie załatwienia sprawy organ, który usunął niezgodność, zawiadamia osobę, której dane były, na jej wniosek, sprawdzane – na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem lub w postaci elektronicznej, opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. W przypadku działania organu z urzędu osobę, której dane były sprawdzane, zawiadamia się, jeżeli usunięte niezgodności danych mają wpływ na ustalenie tożsamości tej osoby.

Art. 11. 1. Dane, o których mowa w art. 8 są gromadzone na podstawie oświadczenia osoby, której dotyczą, złożonego przed organem gminy właściwym do zameldowania na pobyt stały lub do złożenia wniosku o nadanie numeru PESEL, a w przypadku innych danych, tylko wtedy, gdy nie wynikają one z innych dokumentów.

2. Dane, o których mowa w art. 8 dotyczące osób ubiegających się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej o wydanie polskiego paszportu gromadzone są na podstawie oświadczeń tych osób złożonych przed konsulem.

3. Dane, o których mowa w art. 8 dotyczące osób urodzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej kierownik urzędu stanu cywilnego rejestruje z urzędu.

Art. 12. Dane i zapisy w rejestrze PESEL i rejestrach mieszkańców usuwa się. Dane osoby zmarłej usuwa się z rejestru i umieszcza w rejestrze pochowanych lub przechowuje w odpisie zgonu. W przypadku osoby uznanej za zmarłą, ubezwłasnowolnioną w celu ewentualnych poszukiwaniach w logach przechowuje się dane do czasu gdyby osiągnęła 120 rok życia.

Art. 13. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, uwzględniając potrzebę zapewnienia ochrony danych osobowych i ich ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem, różnice w zapisach imion i nazwisk cudzoziemców w różnych alfabetach, a także konieczność zapewnienia Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego możliwości realizacji zadań wynikających z art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2022 r. poz. 557), określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb przekazywania danych pomiędzy rejestrami mieszkańców a rejestrem PESEL;
- 2) sposób zapisu i gromadzenia w rejestrach danych o imionach i nazwiskach cudzoziemców.

2. W celu zapewnienia ankiety bezpieczeństwa osobowego organy przekazują poprzednie nazwisko do SWW, SKW, AW, ABW gdzie przechowują dane tylko i wyłącznie do 50 roku życia.

Art. 14. Minister właściwy do spraw informatyzacji, uwzględniając potrzebę zapewnienia ochrony danych osobowych, określi, w drodze rozporządzenia, tryb i terminy przekazywania danych pomiędzy rejestrem PESEL a rejestrami centralnymi.

Rozdział 3

Zasady i tryb nadawania numeru PESEL

Art. 15. 1. Osobie, której dane są gromadzone w rejestrze PESEL i rejestrze mieszkańców, nadaje się numer identyfikacyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności, który stanowi numer PESEL.

2. Numer PESEL jest to jedenastocyfrowy symbol numeryczny, jednoznacznie identyfikujący osobę fizyczną, zawierający datę urodzenia, numer porządkowy, oznaczenie płci oraz liczbę kontrolną, przy czym:

- 1) data urodzenia zawarta jest w pierwszych sześciu cyfrach w następującej kolejności: dwie ostatnie cyfry roku urodzenia, miesiąc urodzenia wraz z zakodowanym stuleciem urodzenia oraz dzień urodzenia;
- 2) stulecie urodzenia kodowane jest poprzez dodanie do liczby oznaczającej miesiąc urodzenia:
 - a) liczby 80 – w przypadku osób urodzonych w latach 1800–1899,
 - b) liczby 0 – w przypadku osób urodzonych w latach 1900–1999,
 - c) liczby 20 – w przypadku osób urodzonych w latach 2000–2099;
- 3) liczby oznaczające rok, miesiąc lub dzień, będące liczbami jednocyfrowymi, poprzedza się cyfrą „0”, z zastrzeżeniem zasady określonej w pkt 2;
- 4) numer porządkowy osoby zawarty jest w cyfrach od siódmej do dziesiątej, przy czym ostatnia cyfra numeru porządkowego zawiera oznaczenie płci: cyfrę parzystą (w tym „0”) dla kobiet, a cyfrę nieparzystą dla mężczyzn;
- 5) jedenasta cyfra numeru PESEL jest liczbą kontrolną umożliwiającą elektroniczną kontrolę poprawności nadanego numeru identyfikacyjnego.

Art. 16. 1. Numer PESEL jest nadawany z urzędu.

2. Osobie, o której mowa w art. 7 ust. 2, numer PESEL nadaje się na jej wniosek.

3. Numer PESEL nadaje minister właściwy do spraw informatyzacji.

4. Nadanie numeru PESEL jest czynnością materialno-techniczną.

Art. 17. 1. Nadanie numeru PESEL dokonują odpowiednio:

1) kierownik urzędu stanu cywilnego sporządzający akt urodzenia;

2) organ gminy właściwy do zameldowania na pobyt stały albo pobyt czasowy;

3) organ wydający polski dokument tożsamości;

3a) organ wydający dowód osobisty;

4) organ gminy właściwy dla dzielnic Śródmieście miasta stołecznego Warszawy – w stosunku do osób, dla których nie można ustalić organu właściwego w sposób wskazany w pkt 1–3.

2. Organy właściwe do wydania paszportu mogą weryfikować dane w rejestrze stanu cywilnego - ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 709 i 1978 oraz z 2022 r. poz. 350).

Art. 18. 1. Wniosek o nadanie numeru PESEL osoba, składa na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem do dowolnego organu gminy.

2. Wniosek o nadanie numeru PESEL zawiera wskazanie podstawy prawnej oraz udokumentowane dane personalne.

3. Jeżeli wniosek nie spełnia wymogów, o których mowa w ust. 2, należy wezwać wnioskodawcę do usunięcia braków w terminie 7 dni z pouczeniem, że ich nieusunięcie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Art. 19. 1. Numer PESEL jest zmieniany w przypadku:

1) sprostowania daty urodzenia;

2) jednostki chorobowej;

3) nadania numeru PESEL na skutek omyłki organu administracji publicznej mającej wpływ na numer PESEL lub wprowadzenia w błąd organu administracji publicznej co do tożsamości osoby.

2. Przepisy art. 16 ust. 1, 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

3. Organem właściwym zmieniającym numer PESEL jest:

1) kierownik urzędu stanu cywilnego dokonujący w akcie urodzenia zmian;

2) organ, który wystąpił o nadanie numeru PESEL z urzędu lub przyjął wniosek o nadanie tego numeru.

Art. 20. Organ, który wystąpił o nadanie lub zmianę numeru PESEL, powiadamia osobę o nadaniu lub zmianie tego numeru.

Art. 21. 1. Raz nadany numer PESEL nie może być ponownie nadany innej osobie.

2. Osoba, której zmieniono numer PESEL, nie może posługiwać się poprzednio nadanym numerem PESEL, od chwili powiadomienia o zmianie.

Art. 22. Minister właściwy do spraw informatyzacji, uwzględniając potrzebę zapewnienia ochrony danych osobowych oraz ograniczony zakres danych cudzoziemców gromadzonych w rejestrze PESEL, określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór wniosku o nadanie numeru PESEL;

2) formę i tryb powiadomienia o nadaniu lub zmianie numeru PESEL, w tym wzór powiadomienia;

3) tryb postępowania z danymi osób, którym sporządzono nowy akt urodzenia;

4) sposób obliczania liczby kontrolnej.

Rozdział 4

Obowiązek meldunkowy obywateli polskich

Art. 23. 1. Obywatel polski przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany wykonywać obowiązek meldunkowy określony w ustawie.

2. Obowiązek meldunkowy polega na:

1) zameldowaniu się w miejscu pobytu stałego lub czasowego;

2) wymeldowaniu się z miejsca pobytu stałego lub czasowego;

3. Za osobę nieposiadającą zdolności do czynności prawnych lub posiadającą ograniczoną zdolność do czynności prawnych obowiązek meldunkowy wykonuje jej przedstawiciel ustawowy, opiekun prawny lub inna osoba sprawująca nad nią faktyczną opiekę w miejscu ich wspólnego pobytu.

4. Obowiązku meldunkowego można dopełnić przez pełnomocnika legitymującego się pełnomocnictwem udzielonym w formie, o której mowa w art. 33 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. Z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052), po

potwierdzeniu przez pełnomocnika jego tożsamości za pomocą dokumentu tożsamości albo po uwierzytelnieniu pełnomocnika na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

5. W przypadku żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, z wyłączeniem żołnierzy terytorialnej służby wojskowej, obowiązek meldunkowy:

1) polegający na zameldowaniu się w miejscu pobytu czasowego lub wymeldowaniu się z takiego miejsca jest wykonywany w miejscu pełnienia tej służby u dowódcy jednostki wojskowej, a w miejscu pobytu czasowego w obiekcie wojskowym u komendanta (kierownika, szefa, dowódcy) obiektu;

2) polegający na zgłoszeniu wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej oraz powrotu z tego wyjazdu jest wykonywany w miejscu pełnienia tej służby u dowódcy jednostki wojskowej.

7. Wykonanie obowiązku meldunkowego w przypadkach, o których mowa w ust. 6, następuje poprzez stwierdzenie tego faktu w rozkazie dowódcy jednostki wojskowej lub w książce zameldowań komendanta obiektu wojskowego i nie wymaga zgłoszenia w organie gminy oraz ujęcia w rejestrze PESEL i rejestrach mieszkańców.

Art. 24. 1. Pobytem stałym jest zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego przebywania.

2. Pobytem czasowym jest przebywanie bez zamiaru zmiany miejsca pobytu stałego w innej miejscowości pod oznaczonym adresem lub w tej samej miejscowości, lecz pod innym adresem.

3. Miejscem pobytu stałego lub czasowego osoby zatrudnionej na statku żeglugi śródlądowej lub morskiej albo zamieszkującej w związku z wykonywaniem pracy w ruchomym urządzeniu mieszkalnym, jest siedziba pracodawcy zatrudniającego tę osobę.

4. Ilekcć w ustawie jest mowa o pobycie czasowym obywatela polskiego należy przez to rozumieć przebywanie poza miejscem pobytu stałego przez okres ponad 3 miesiące.

Art. 25. 1. Adres określa się przez podanie:

1) w gminach, które uzyskały status miasta – nazwy miasta (dzielnicy), ulicy, numeru domu i lokalu – jeżeli jest wydzielony, nazwy województwa oraz kodu pocztowego;

2) w pozostałych gminach – nazwy miejscowości, ulicy, jeżeli w miejscowości występuje podział na ulice, numeru domu i lokalu – jeżeli jest wydzielony, nazwy gminy, nazwy województwa oraz kodu pocztowego.

2. Adres, o którym mowa w ust. 1, w rejestrze PESEL oraz w rejestrze mieszkańców uzupełnia się o identyfikatory krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju „TERYT”.

Art. 26. 1. Obywatel polski przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej w 30 dniu, licząc od dnia przybycia do tego miejsca.

2. Równocześnie można mieć jedno miejsce pobytu stałego i jedno miejsce pobytu czasowego.

Art. 27. 1. Obywatel polski dokonuje zameldowania na pobyt stały lub czasowy na piśmie utrwalonym w postaci:

1) papierowej – na formularzu opatrzonym własnoręcznym podpisem, w organie gminy właściwym ze względu na położenie nieruchomości, w której zamieszkuje, przedstawiając do wglądu dowód osobisty lub paszport, albo

2) elektronicznej – na formularzu opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, umożliwiającym wprowadzenie danych do rejestru PESEL przez organ, o którym mowa w pkt 1, pod warunkiem otrzymania dowodu, o którym mowa w art. 41 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 569).

2. Obywatel polski dokonujący zameldowania na pobyt stały lub czasowy na piśmie utrwalonym w postaci papierowej przedstawia potwierdzenie pobytu w lokalu, dokonane przez właściciela lub inny podmiot dysponujący tytułem prawnym do lokalu na formularzu zgłoszenia pobytu stałego lub formularzu zgłoszenia pobytu czasowego, oraz – do wglądu dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu tego właściciela lub podmiotu.

2a. Obywatel polski dokonujący zameldowania na pobyt stały lub czasowy na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej dołącza do formularza dokument elektroniczny potwierdzający jego tytuł prawny do lokalu, a w razie niemożności jego uzyskania – odwzorowanie cyfrowe tego dokumentu, a obywatel nieposiadający tytułu prawnego do lokalu dołącza do formularza dokument elektroniczny zawierający oświadczenie właściciela lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu potwierdzające pobyt w lokalu oraz dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu tego właściciela lub podmiotu, a w razie niemożności ich uzyskania – odwzorowanie cyfrowe tych dokumentów.

2b. Dokumentem potwierdzającym tytuł prawny do lokalu może być w szczególności umowa cywilnoprawna, odpis z księgi wieczystej albo wyciąg z działów I i II księgi wieczystej, decyzja administracyjna lub orzeczenie sądu.

2c. Organ gminy przechowuje dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu albo odwzorowanie cyfrowe tego dokumentu, dołączony w postaci, o której mowa w ust. 2a, wyłącznie do czasu zakończenia czynności meldunkowych.

2d. W przypadku dołączenia odwzorowania cyfrowego dokumentów, w szczególności dokumentów, o których mowa w ust. 2a, organ gminy w razie uzasadnionych wątpliwości może żądać okazania oryginałów tych dokumentów.

2e. Obywatel polski może dokonać zameldowania na pobyt stały lub czasowy przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy, po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

2f. Zameldowania przy użyciu usługi, o której mowa w ust. 2e, może dokonać obywatel polski, który jest właścicielem nieruchomości lub dysponuje innym tytułem prawnym do lokalu, w którym dokonuje zameldowania, ujawnionym w księdze wieczystej, po podaniu numeru księgi wieczystej. Organem rejestrującym dane jest w tym przypadku Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy.

2g. Jedno z rodziców może dokonać zameldowania dziecka pozostającego pod jego władzą rodzicielską przy użyciu usługi, o której mowa w ust. 2e, jeżeli w rejestrze PESEL przy danych dziecka zamieszczono numer PESEL tego z rodziców, które dokonuje zameldowania.

2h. Zameldowanie w przypadku, o którym mowa w ust. 2g, wymaga złożenia przez tego z rodziców, które dokonuje zameldowania, oświadczenia o pozostawaniu dziecka pod jego władzą rodzicielską.

2i. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2h, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

2j. Potwierdzenie prawa własności nieruchomości lub innego tytułu prawnego do lokalu, o którym mowa w ust. 2f, następuje automatycznie na podstawie danych zgromadzonych w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 251 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2019 r. poz. 2204, z 2021 r. poz. 1177 i 1978 oraz z 2022 r. poz. 872), po pozytywnej weryfikacji danych w zakresie imienia, nazwiska i numeru PESEL osoby, która jest właścicielem nieruchomości lub dysponuje innym tytułem prawnym do lokalu, a także danych dotyczących adresu nieruchomości i numeru księgi wieczystej z danymi zgromadzonymi w tym systemie.

2k. Jeżeli nie jest możliwa weryfikacja, o której mowa w ust. 2j, zgłoszenie zameldowania jest realizowane w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Przy zameldowaniu na pobyt czasowy należy wskazać deklarowany okres pobytu w tym miejscu.

4. Zameldowanie na pobyt stały lub czasowy służy wyłącznie celom ewidencyjnym i ma na celu potwierdzenie faktu pobytu osoby w miejscu, w którym się zameldowała.

Art. 28. Zameldowania w stosunku do dzieci urodzonych na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej, dokonuje z urzędu kierownik urzędu stanu cywilnego sporządzający akt urodzenia. Zameldowanie na pobyt stały lub czasowy następuje z dniem sporządzenia aktu urodzenia, w miejscu stałego albo czasowego pobytu rodziców albo tego z rodziców, u którego dziecko faktycznie przebywa.

Art. 29. 1. W formularzu zgłoszenia pobytu stałego zamieszcza się:

- 1) nazwisko i imię (imiona);
- 2) numer PESEL, o ile został nadany;
- 3) datę i miejsce urodzenia, o ile numer PESEL nie został nadany;
- 4) kraj urodzenia;
- 5) adres nowego miejsca pobytu stałego;
- 6) podpis właściciela lokalu lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu;
- 7) nazwisko i imię pełnomocnika, o ile został ustanowiony;
- 8) adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, jeżeli osoba dokonała zameldowania na pobyt stały na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej;
- 9) adres poczty elektronicznej lub numer telefonu komórkowego;
- 10) informację o wyrażeniu zgody na przekazanie danych do rejestru danych kontaktowych osób fizycznych.

2. W formularzu zgłoszenia pobytu czasowego zamieszcza się:

- 1) nazwisko i imię (imiona);
- 2) numer PESEL, o ile został nadany;
- 3) datę i miejsce urodzenia, o ile numer PESEL nie został nadany;
- 4) kraj urodzenia;
- 5) kraj miejsca zamieszkania;
- 6) adres nowego miejsca pobytu czasowego;
- 7) deklarowany okres pobytu;
- 8) podpis właściciela lokalu lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu;
- 9) nazwisko i imię pełnomocnika, o ile został ustanowiony;
- 10) adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, jeżeli osoba dokonała zameldowania na pobyt czasowy na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej;
- 11) adres poczty elektronicznej lub numer telefonu komórkowego;
- 12) informację o wyrażeniu zgody na przekazanie danych do rejestru danych kontaktowych osób fizycznych.

Art. 30. 1. Jeżeli dane zgłoszone do zameldowania lub wymeldowania budzą wątpliwości o zameldowaniu lub wymeldowaniu rozstrzyga organ gminy w drodze decyzji administracyjnej.

2. Wątpliwości co do stałego lub czasowego charakteru pobytu osoby pod deklarowanym adresem rozstrzyga organ gminy w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 31. 1. Organ dokonujący zameldowania na pobyt stały wydaje z urzędu osobie zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt stały.

2. Organ dokonujący zameldowania na pobyt czasowy wydaje osobie, na jej wniosek, zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt czasowy.

3. W zaświadczeniach, o których mowa w ust. 1 i 2, zamieszcza się:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia osoby meldującej się;
- 3) oznaczenie organu wydającego zaświadczenie;
- 4) adres jej zameldowania na pobyt stały lub adres zameldowania na pobyt czasowy oraz datę upływu deklarowanego terminu pobytu czasowego.

4. Zaświadczenia, o których mowa w ust. 1 i 2, są ważne do chwili zmiany miejsca zameldowania, przy czym zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt czasowy jest ważne nie dłużej niż do upływu terminu zameldowania.

5. Zaświadczenia, o których mowa w ust. 1 i 2, wydaje się, w zależności od żądania wnioskodawcy, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem lub w postaci elektronicznej, opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

6. Osobie dokonującej zameldowania przy użyciu usługi, umożliwia się jednocześnie pobranie zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt stały lub zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt czasowy nieodpłatnie.

Art. 32. 1. Obywatel polski, który opuszcza miejsce pobytu stałego albo opuszcza miejsce pobytu czasowego przed upływem deklarowanego okresu pobytu obowiązany jest wymeldować się.

2. Obywatel polski dokonuje wymeldowania z miejsca pobytu stałego albo z miejsca pobytu czasowego na piśmie utrwalonym w postaci:

1) papierowej – na formularzu opatrzonym własnoręcznym podpisem, w organie gminy właściwym dla dotychczasowego miejsca pobytu, przedstawiając do wglądu dowód osobisty lub paszport.

2) elektronicznej – na formularzu opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, umożliwiającym wprowadzenie danych do rejestru PESEL przez organ, o którym mowa w art. 28 ust. 1, pod warunkiem otrzymania dowodu, o którym mowa w art. 41 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych.

3. Obywatel polski może wymeldować się z miejsca pobytu stałego lub czasowego dokonując zameldowania w nowym miejscu pobytu.

4. Obywatel polski może dokonać wymeldowania z miejsca pobytu stałego albo z miejsca pobytu czasowego przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy, po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Organem rejestrującym dane jest w tym przypadku Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy.

5. Jedno z rodziców może dokonać wymeldowania dziecka pozostającego pod jego władzą rodzicielską przy użyciu usługi, o której mowa w ust. 4, jeżeli w rejestrze PESEL przy danych dziecka zamieszczono numer PESEL tego z rodziców, które dokonuje wymeldowania.

6. Wymeldowanie w przypadku, o którym mowa w ust. 5, wymaga złożenia przez tego z rodziców, które dokonuje wymeldowania, oświadczenia o pozostawianiu dziecka pod jego władzą rodzicielską.

7. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 6, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Art. 33. 1. W formularzu zgłoszenia wymeldowania z miejsca pobytu stałego zamieszcza się:

1) nazwisko i imię (imiona);

2) numer PESEL, o ile został nadany;

3) datę i miejsce urodzenia;

4) nazwisko i imię pełnomocnika, o ile został ustanowiony;

5) adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, jeżeli osoba dokonała wymeldowania z miejsca pobytu stałego na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej;

6) adres poczty elektronicznej lub numer telefonu komórkowego;

7) informację o wyrażeniu zgody na przekazanie danych do rejestru danych kontaktowych osób fizycznych.

2. W formularzu zgłoszenia wymeldowania z miejsca pobytu czasowego zamieszcza się:

1) nazwisko i imię (imiona);

2) numer PESEL, o ile został nadany;

3) datę i miejsce urodzenia;

4) nazwisko i imię pełnomocnika, o ile został ustanowiony;

5) adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, jeżeli osoba dokonała wymeldowania z miejsca pobytu czasowego na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej;

6) adres poczty elektronicznej lub numer telefonu komórkowego;

7) informację o wyrażeniu zgody na przekazanie danych do rejestru danych kontaktowych osób fizycznych.

3. Jeżeli obywatel polski dokonuje wymeldowania z dotychczasowego miejsca pobytu jednocześnie z zameldowaniem w nowym miejscu pobytu, wymeldowanie następuje na podstawie formularza o zameldowaniu.

Art. 34. Organ gminy, wydaje z urzędu lub na wniosek właściciela decyzję w sprawie wymeldowania obywatela polskiego, który opuścił miejsce pobytu stałego albo opuścił miejsce pobytu czasowego przed upływem deklarowanego okresu pobytu i nie dopełnił obowiązku wymeldowania się.

Art. 35. 1. Obywatel polski, który wyjeżdża z kraju z zamiarem stałego pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązany zgłosić swój wyjazd. Zgłoszenie wyjazdu poza granicę Rzeczypospolitej Polskiej skutkuje wymeldowaniem z miejsca pobytu stałego i czasowego przy czym w miejscu adresu stałego umieszcza się adres zagraniczny.

2. Obywatel polski, który wyjeżdża poza granicę Rzeczypospolitej Polskiej, bez zamiaru stałego pobytu, na okres dłuższy niż 6 miesięcy, jest obowiązany zgłosić swój wyjazd oraz powrót przy czym w miejscu adresu czasowego umieszcza się adres zagraniczny.

Art. 36. Zgłoszenie zgonu dokonane w urzędzie stanu cywilnego, zgodnie z przepisami prawa o aktach stanu cywilnego, zastępuje wymeldowanie osoby zmarłej z miejsca pobytu stałego i czasowego.

Art. 37. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór i sposób wypełniania formularza zgłoszenia pobytu stałego,

2) wzór i sposób wypełniania formularza zgłoszenia pobytu czasowego,

3) wzór i sposób wypełniania formularza zgłoszenia wymeldowania z miejsca pobytu stałego,

4) wzór i sposób wypełniania formularza zgłoszenia wymeldowania z miejsca pobytu czasowego,

5) wzór zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt stały,

6) wzór zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt czasowy

– uwzględniając potrzebę zapewnienia ochrony danych osobowych oraz sporządzania formularzy i zaświadczeń z wykorzystaniem aktualnych danych z rejestru PESEL.

2. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres, sposób i tryb wykonywania obowiązku meldunkowego przez żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, wskazując grupy żołnierzy objęte obowiązkiem meldunkowym oraz rodzaje obiektów wojskowych, w których ten obowiązek jest wykonywany, uwzględniając potrzeby wynikające z konieczności zapewnienia ochrony informacji niejawnych oraz ochrony przetwarzanych danych osobowych.

Rozdział 5

Obowiązek meldunkowy cudzoziemców

Art. 38. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany wykonywać obowiązek meldunkowy na zasadach określonych w przepisach powyższych o ile przepisy nie stanowią inaczej.

Art. 39. Cudzoziemiec będący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatelem państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub obywatelem Konfederacji Szwajcarskiej, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej w 30 dniu, licząc od dnia przybycia do tego miejsca.

2. Członek rodziny cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1, niebędący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatelem państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub obywatelem Konfederacji Szwajcarskiej, jest obowiązany zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej w 30 dniu, licząc od dnia przybycia do tego miejsca.

2a. Przepis ust. 2 stosuje się także do członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 2 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2021 r. poz. 1697).

3. Cudzoziemiec niewymieniony w ust. 1–2a, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ma obowiązek zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej czwartego dnia, licząc od dnia przybycia do tego miejsca.

4. Deklarowany przez cudzoziemca niewymienionego w ust. 1–2a okres pobytu czasowego pod określonym adresem nie może przekroczyć okresu, w którym cudzoziemiec ten może legalnie przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z dokumentem potwierdzającym jego prawo pobytu.

Art. 40. 1. Od wykonywania obowiązku meldunkowego zwolnieni są, pod warunkiem wzajemności, szefowie i członkowie personelu przedstawicielstw dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych państw obcych, łącznie z członkami ich rodzin pozostającymi z nimi we wspólnocie domowej, a także inne osoby na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych.

2. Cudzoziemcy są zwolnieni z obowiązku meldunkowego, jeżeli okres ich pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie przekracza 30 dni.

Art. 41. 1. Cudzoziemiec dokonujący zameldowania na pobyt stały przedstawia kartę pobytu wydaną w związku z udzieleniem zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, ochrony uzupełniającej, albo nadaniem statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, dokument „zgoda na pobyt tolerowany” albo zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, udzieleniu w Rzeczypospolitej Polskiej ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych albo zgody na pobyt tolerowany.

1a. Obywatel Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. b Umowy o Wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7), dokonując zameldowania na pobyt stały, przedstawia ważne zaświadczenie o zarejestrowaniu pobytu albo ważny dokument potwierdzający prawo stałego pobytu, a członek jego rodziny, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. e i f tej umowy, przedstawia ważną kartę pobytową lub ważną kartę stałego pobytu.

2. Cudzoziemiec, dokonujący zameldowania na pobyt stały przedstawia ważny dokument podróży lub inny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo.

3. Cudzoziemiec dokonujący zameldowania się na pobyt czasowy przedstawia wizę, a w przypadku gdy wjazd cudzoziemca nastąpił na podstawie umowy przewidującej zniesienie lub ograniczenie obowiązku posiadania wizy albo cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 206 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2021 r. poz. 2354 oraz z 2022 r. poz. 91, 583, 830 i 835) lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej – dokument podróży, tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca, kartę pobytu, dokument „zgoda na pobyt tolerowany” albo zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, udzieleniu w Rzeczypospolitej Polskiej ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt ze względów humanitarnych albo zgody na pobyt tolerowany.

3a. Obywatel Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. b Umowy o Wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, dokonując zameldowania się na pobyt czasowy, przedstawia ważne zaświadczenie o zarejestrowaniu pobytu albo ważny dokument potwierdzający prawo stałego pobytu, a członek jego rodziny, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. e i f tej umowy, przedstawia ważną kartę pobytową lub ważną kartę stałego pobytu.

4. Cudzoziemiec, dokonujący zameldowania na pobyt czasowy przedstawia ważny dokument podróży lub inny ważny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo.

Rozdział 6

Udostępnianie danych z rejestru PESEL oraz rejestrów mieszkańców

Art. 42. 1. Osobie, której dane są przetwarzane w rejestrze PESEL, umożliwia się wgląd do rejestru w zakresie danych dotyczących tej osoby, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, po uwierzytelnieniu jej na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

1a. Osobie, o której mowa w ust. 1, umożliwia się wgląd do rejestru w zakresie danych dotyczących dziecka pozostającego pod jej władzą rodzicielską, jeżeli w rejestrze PESEL przy danych dziecka zamieszczono numer PESEL tego z rodziców, które dokonuje wglądu.

1b. Wgląd do rejestru w przypadku, o którym mowa w ust. 1a, wymaga złożenia przez tego z rodziców, które dokonuje wglądu, oświadczenia o pozostawaniu dziecka pod jego władzą rodzicielską.

1c. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1b, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

2. Organ gminy prowadzący rejestr mieszkańców, na wniosek zainteresowanej osoby złożony na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem lub w postaci elektronicznej, opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, obowiązany jest wydać zaświadczenie zawierające pełny (teletransmisja art. 8) lub częściowy odpis danych dotyczących tej osoby przetwarzanych w prowadzonym rejestrze mieszkańców.

2a. Dowolny organ gminy, na wniosek złożony na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem lub w postaci elektronicznej, opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, obowiązany jest wydać zaświadczenie zawierające pełny lub częściowy odpis danych dotyczących tej osoby przetwarzanych w rejestrze PESEL.

2b. Zaświadczenia, o których mowa w ust. 2 i 2a, są przekazywane, w zależności od żądania wnioskodawcy, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem lub w postaci elektronicznej, opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

3. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 2 i 2a, może mieć postać wydruku z systemu teleinformatycznego.

4. Osobie, której dane są przetwarzane w rejestrze PESEL, umożliwia się pobranie z rejestru PESEL zaświadczenia zawierającego pełny lub częściowy odpis danych przetwarzanych w rejestrze PESEL jej dotyczących lub danych dotyczących dziecka pozostającego pod jej władzą rodzicielską. Pobranie zaświadczenia następuje przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy, po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

5. Zaświadczenie pobrane przy użyciu usługi, o której mowa w ust. 4, jest opatrywane zaawansowaną pieczęcią elektroniczną opartą na kwalifikowanym certyfikacie pieczęci elektronicznej.

6. Osobie, o której mowa w ust. 4, umożliwia się pobranie z rejestru PESEL zaświadczenia zawierającego pełny lub częściowy odpis danych przetwarzanych w rejestrze PESEL dotyczących dziecka pozostającego pod jej władzą rodzicielską, jeżeli w rejestrze PESEL przy danych dziecka zamieszczono numer PESEL tego z rodziców, które pobiera zaświadczenie.

7. Pobranie zaświadczenia w przypadku, o którym mowa w ust. 6, wymaga złożenia przez tego z rodziców, które pobiera zaświadczenie, oświadczenia o pozostawaniu dziecka pod jego władzą rodzicielską.

8. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 7, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

9. Zaświadczenie pobrane przy użyciu usługi, o której mowa w ust. 4, jest nieodpłatne.

Art. 43. 1. Osobie, której dane są przetwarzane w rejestrze PESEL, umożliwia się pobranie z rejestru PESEL informacji o adresie zameldowania tej osoby, przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy po uwierzytelnieniu tej osoby w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

2. Informacja o adresie zameldowania pobrana w sposób, o którym mowa w ust. 1, opatrywana jest kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną.

3. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:

1) imię (imiona);

2) nazwisko;

3) numer PESEL;

4) adres zameldowania na pobyt:

a) stały albo

b) czasowy oraz datę upływu deklarowanego terminu pobytu.

Art. 44. 1. Osobie, której dane są przetwarzane w rejestrze PESEL, umożliwia się nieodpłatne pobranie informacji o odbiorcach, którym zostały udostępnione dane jej dotyczące lub dane dotyczące dziecka pozostającego pod jej władzą rodzicielską. Pobranie informacji następuje przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy, po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, jest opatrywana zaawansowaną pieczęcią elektroniczną opartą na kwalifikowanym certyfikacie pieczęci elektronicznej.

3. Osobie, o której mowa w ust. 1, umożliwia się pobranie informacji o odbiorcach, którym zostały udostępnione z rejestru PESEL dane dziecka pozostającego pod jej władzą rodzicielską, jeżeli w rejestrze PESEL przy danych dziecka zamieszczono numer PESEL tego z rodziców, które pobiera informację.

4. Pobranie informacji w przypadku, o którym mowa w ust. 3, wymaga złożenia przez tego z rodziców, które pobiera informację, oświadczenia o pozostawaniu dziecka pod jego władzą rodzicielską.

5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 4, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

6. Pobranie informacji, o których mowa w ust. 1, obejmuje fakt ujawnienia danych Policji, Straży Granicznej, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Ochrony Państwa, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych oraz Inspektorowi Nadzoru Wewnętrznego po zakończeniu przez organy postępowania.

Art. 45. 1. Dane z rejestru PESEL oraz rejestrów mieszkańców w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań udostępnia się następującym podmiotom:

- 1) organom administracji publicznej, sądom i prokuraturze;
- 2) Policji, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służbie Więziennej, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Krajowej Administracji Skarbowej, Żandarmerii Wojskowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Ochrony Państwa, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych, Inspektorowi Nadzoru Wewnętrznego, organom wyborczym i strażom gminnym (miejskim);
- 3) komornikom sądowym – wyłącznie w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez nich postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego albo wykonywania postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzania spisu inwentarza;
- 4) państwowym i samorządowym jednostkom organizacyjnym oraz innym podmiotom – w zakresie niezbędnym do realizacji zadań publicznych określonych w odrębnych przepisach;
- 5) Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi, w zakresie danych osób poszukiwanych.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, mogą być udostępnione:

- 1) osobom i jednostkom organizacyjnym, jeżeli wykażą w tym interes prawny;
- 2) innym osobom i jednostkom organizacyjnym, jeżeli wykażą interes faktyczny w otrzymaniu danych, pod warunkiem uzyskania zgody osób, których dane dotyczą;
- 3) podmiotom odpowiedzialnym za system identyfikacji elektronicznej oraz podmiotom wydającym środki identyfikacji elektronicznej w systemie identyfikacji elektronicznej zgodnie z ustawą z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1797) w celu wydania środka identyfikacji elektronicznej;
- 4) kwalifikowanym dostawcom usług zaufania świadczącym kwalifikowane usługi podpisu elektronicznego lub kwalifikowaną usługę rejestrowanego doręczenia elektronicznego wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej.

2a. O zgodę, o której mowa w ust. 2 pkt 3, występuje organ właściwy do udostępnienia danych, wyznaczając termin do udzielenia zgody, nie krótszy niż 7 dni i nie dłuższy niż 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia. Nieudzielenie zgody w wyznaczonym terminie skutkuje odmową udzielenia zgody na udostępnienie danych.

2b. Dane udostępnione nie mogą być wykorzystane w innym celu niż wskazany w tym wniosku.

2c. Na podstawie danych uzyskanych z rejestru PESEL, podmioty, o których mowa w art. 45 ust. 1, aktualizują dane w prowadzonych przez siebie rejestrach publicznych niezwłocznie po ich uzyskaniu.

2d. W przypadku zmiany nazwy urzędowej miejscowości, gminy, powiatu, województwa; organy zobowiązane są do aktualizacji danych w swoich systemach z urzędu. W przypadku dokonania zmiany

wpisu w Rejestrze Stanu Cywilnego automatycznie w danej rubryce i formatkach rejestrów państwowych, centralnych dokonuje w szczególności w podmiotach uprawnionych automatycznej aktualizacji.

Art. 46. 1. Podmiotom, o których mowa w art. 45 ust. 1, udostępnia się tylko i wyłącznie bez pełnej teletransmisji danych za pomocą urządzeń teletransmisji danych, w drodze weryfikacji, dane zawarte w rejestrze PESEL. Warunkiem udostępniania danych jest złożenie jednorazowego wniosku na piśmie utrwalonym w postaci papierowej opatrzonym własnoręcznym podpisem lub w postaci elektronicznej opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym lub podpisem osobistym.

2. Podmiotom, o których mowa w art. 45 ust. 2 pkt 1, po wykazaniu interesu faktycznego, udostępnia się, w sposób i na warunkach określonych w ust. 1, dane potwierdzające zgon przez okres przechowywania i dostępności danych.

2a. Podmiotom, o których mowa w art. 45 ust. 1 i 2 udostępnia się, w sposób i na warunkach określonych w ust. 1, dane obejmujące numer PESEL, datę urodzenia, miejsce urodzenia, płeć, imię (imiona), nazwisko, nazwisko rodowe, adres.

2b. Podmiotom, o których mowa w art. 45 ust. 1 i 2 udostępnione mogą być dane jednostkowe w postaci: imienia i nazwiska, daty urodzenia, PESEL osób zameldowanych pod danym adresem w trybie ograniczonym.

3. Udostępnianie danych w drodze weryfikacji, o której mowa w art. 46, polega na porównaniu przekazanych danych z danymi zawartymi w rejestrze PESEL. Wynikiem udostępniania danych w tym trybie jest potwierdzenie zgodności przekazanych danych albo raport niezgodności danych.

4. Nie dopuszcza się udostępnienia podmiotom w art. 45 danych w trybie pełnej teletransmisji danych zawierających dane w art. 8 oraz w logach.

Art. 47. Dane z rejestru PESEL i rejestru mieszkańców udostępnia tylko i wyłącznie organ dowolnej gminy.

Art. 48. Minister właściwy do spraw informatyzacji, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi w drodze rozporządzenia - wzór wniosku o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL

– uwzględniając konieczność wykazania przez podmioty interesu prawnego w uzyskaniu danych oraz interesu faktycznego w uzyskaniu danych.

Art. 49. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia - wysokość, sposób i terminy uiszczania opłaty za udostępnienie danych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL

Rozdział 7

Przepisy karne

Art. 50. 1. Cudzoziemiec niebędący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatelem państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub obywatelem Konfederacji Szwajcarskiej, który nie dopełnia ciążącego na nim obowiązku meldunkowego, podlega karze grzywny.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca będącego członkiem rodziny obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatela państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o

Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub obywatela Konfederacji Szwajcarskiej.

3. Tej samej karze podlega osoba posługująca się poprzednimi identyfikatorami niezgodnymi z aktualnym stanem rzeczy oraz uchylająca do aktualizacji danych w ciągu jednego roku.

Art. 51. Postępowania w sprawach, o których mowa w art. 50, prowadzi się na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2021 r. poz. 457, 1005, 1595 i 2328 oraz z 2022 r. poz. 655).

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 52. Nie przetwarza się danych: nieprzychylnych, niegodziwych, mogących spowodować pogorszenie dobrostanu, mogących spowodować pogorszenie stanu zdrowia, mogących spowodować powrót do traumatycznej przeszłości, mogących spowodować zagrożenie dla życia i zdrowia oraz porządku, mogących spowodować naruszenie dóbr osobistych, praw człowieka; naruszenie tajemnicy zawodowej, naruszenie informacji niejawnych, mogących narazić na ujmkę osoby; mogących spowodować inwigilacje i ingerencje. Wpisów, dokumentów i danej nieaktualnych.

Art. 53. 1. Organy zobowiązane są do weryfikacji przydatności przetwarzania danych (minimalizacji, prawdziwości) pod względem jej przydatności do praktycznego wykorzystania i kontroli (aktualizacji) o ile jest to niezbędne w demokratycznym państwie, nie rzadziej niż co 3 lata, w urodziny osoby, w dzień ochrony danych osobowych oraz praw człowieka, wniosku strony, wycofania zgody lub przeciwu strony oraz chęci bycia zapomnianym.

2. Osoba której dane dotyczą może wystąpić do administratora, UODO, RPO, sądu z powództwem cywilnym między innymi na podstawie art. 189 k.p.c. i przepisów wymienionych w księdze, wymagających stosowania przez organy.

Art. 54. Traci obecnie obowiązującą Ustawa o ewidencji ludności.

Art. 55. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Księga 3 – dowody osobiste

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) osoby uprawnione lub obowiązane do posiadania dowodu osobistego;
- 2) zakres danych zawartych w dowodzie osobistym;
- 2a) zasady funkcjonowania warstwy elektronicznej dowodu osobistego;
- 3) zasady wydawania dowodu osobistego;
- 4) zasady wymiany i unieważniania dowodu osobistego;
- 5) zakres danych gromadzonych w Rejestrze Dowodów Osobistych oraz zasady prowadzenia tego rejestru;

- 6) zasady postępowania z dokumentacją związaną z dowodami osobistymi;
- 7) zasady udostępniania danych gromadzonych w Rejestrze Dowodów Osobistych;
- 8) kompetencje ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw informatyzacji, wojewodów, organów gmin oraz konsulów Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie spraw, o których mowa w pkt 4–8.

Art. 2. 1. Użyte w niniejszej ustawie określenia oznaczają:

- 1) certyfikat identyfikacji i uwierzytelnienia – poświadczenie elektroniczne służące do identyfikacji i uwierzytelnienia posiadacza dowodu osobistego, potwierdzające dane tego posiadacza;
- 2) certyfikat podpisu osobistego – poświadczenie elektroniczne, które przyporządkowuje dane służące do walidacji podpisu osobistego do posiadacza dowodu osobistego, potwierdzające dane tego posiadacza;
- 3) certyfikat potwierdzenia obecności – poświadczenie elektroniczne, które posiadacz dowodu osobistego wykorzystuje do potwierdzenia swojej obecności w określonym czasie i miejscu, potwierdzające dane tego posiadacza;
- 4) data wydania dowodu osobistego – datę personalizacji dowodu osobistego;
- 5) dokumentacja związana z dowodami osobistymi – ogół dokumentów w postaci papierowej lub w postaci elektronicznej sporządzonych w związku z wydawaniem dowodu osobistego zarówno przez wnioskodawców, jak i przez organy administracji publicznej, przechowywanych w siedzibie organu gminy;
- 6) numer CAN – numer dostępowy zamieszczony w postaci cyfr na awersie i w postaci kodu kreskowego na rewersie blankietu dowodu osobistego, którego podanie jest wymagane w celu nawiązania, za pośrednictwem czytnika kart, połączenia między warstwą elektroniczną dowodu osobistego a urządzeniem lub systemem teleinformatycznym;
- 7) personalizacja dowodu osobistego – wprowadzenie danych przyszłego posiadacza dowodu osobistego do blankietu dowodu osobistego i warstwy elektronicznej blankietu dowodu osobistego oraz wprowadzenie certyfikatów, o których mowa w pkt 1–3, do warstwy elektronicznej blankietu dowodu osobistego;
- 8) podmioty publiczne – podmioty publiczne w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070) lub podmioty sektora publicznego, o których mowa w art. 3 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylającego dyrektywę 1999/93/WE (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 73);
- 9) podpis osobisty – zaawansowany podpis elektroniczny w rozumieniu art. 3 pkt 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylającego dyrektywę 1999/93/WE, weryfikowany za pomocą certyfikatu podpisu osobistego;
- 10) profil osobisty – środek identyfikacji elektronicznej zawierający dane potwierdzane przez certyfikat identyfikacji i uwierzytelnienia;

11) uszkodzenie dowodu osobistego – naruszenie warstwy graficznej lub warstwy elektronicznej dowodu osobistego, które podważa jego wiarygodność lub utrudnia identyfikację jego posiadacza, lub uniemożliwia korzystanie z warstwy elektronicznej zgodnie z jej przeznaczeniem;

12) utrata dowodu osobistego – brak fizycznej kontroli nad dowodem osobistym przez jego posiadacza, który nastąpił w wyniku przestępstwa, zagubienia lub innego zdarzenia losowego;

13) wydanie dowodu osobistego – czynności materialno-techniczne organu gminy mające na celu wystawienie dowodu osobistego na rzecz osoby obowiązanej lub uprawnionej do jego posiadania oraz przekazanie go tej osobie.

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o organie gminy, należy przez to rozumieć wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

Art. 3. 1. Dowód osobisty jest dokumentem stwierdzającym tożsamość i obywatelstwo polskie osoby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państw członkowskich Unii Europejskiej, państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej oraz państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, których obywatele mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi oraz na podstawie jednostronnych decyzji innych państw, uznających ten dokument za wystarczający do przekraczania ich granic.

2. Dowód osobisty uprawnia do przekraczania granic państw, o których mowa w ust. 1.

Art. 4. 1. Prawo do posiadania dowodu osobistego przysługuje każdemu obywatelowi Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Pełnoletni obywatel Rzeczypospolitej Polskiej zamieszkujący na jej terytorium jest obowiązany posiadać dowód osobisty.

Art. 5. 1. Dowód osobisty wydaje się obywatelowi Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Obywatel Rzeczypospolitej Polskiej może posiadać jeden ważny dowód osobisty.

3. Dowód osobisty nie zawiera danych osób trzecich.

Art. 6. 1. Dowód osobisty wydany osobie, która nie ukończyła 12. roku życia, jest ważny przez okres 5 lat od daty jego wydania.

2. Dowód osobisty wydany osobie, która ukończyła 12. rok życia, jest ważny przez okres 10 lat od daty jego wydania.

3. Dowód osobisty wydany osobie, która ukończyła 12. rok życia, od której chwilowo fizycznie nie jest możliwe pobranie odcisków któregośkolwiek z palców, jest ważny przez okres 12 miesięcy od daty jego wydania.

Art. 7. 1. Dowody osobiste wydają organy gmin.

2. Zadania określone w niniejszej ustawie, realizowane przez organy gmin, są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej.

Art. 8. 1. Właściwi miejscowo wojewodowie:

1) sprawują nadzór nad organami gmin w zakresie realizacji zadań określonych w ustawie;

2) są organami odwoławczymi od decyzji wydawanych przez organy gmin.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje nadzór nad działalnością wojewody w zakresie realizacji obowiązków określonych w ustawie.

3. Sprawowanie nadzoru, o którym mowa w ust. 2, polega na:

1) przeprowadzaniu kontroli, w tym na badaniu:

a) prawidłowości prowadzonych przez wojewodę postępowań administracyjnych,

b) terminowości załatwiania spraw z zakresu spraw określonych w ustawie;

2) kształtowaniu jednolitej polityki w zakresie realizacji obowiązków określonych w ustawie i kontroli wykonywania ustalonych sposobów postępowania.

4. Kontrola, o której mowa w ust. 3 pkt 1, jest wykonywana na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

Art. 9. Minister właściwy do spraw wewnętrznych wykonuje zadania punktu kontaktowego, organy stosują: potrzeby wdrożenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1157 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie poprawy zabezpieczeń dowodów osobistych obywateli Unii i dokumentów pobytowych wydawanych obywatelom Unii i członkom ich rodzin korzystającym z prawa do swobodnego przemieszczania się (Dz. Urz. UE L 188 z 12.07.2019, str. 67); Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.4); Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości; Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka; Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej; Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1990 roku zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2; Konwencji o Ochronie Praw Człowieka Podstawowych Wolności podpisana w Rzymie z dnia 4 listopada 1950 roku (zwana dalej Europejską Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności); Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 roku (Dz.U. 1977.38.167); Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana); Traktatu o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana); Ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania; Amerykańskiej Konwencji Praw Człowieka; Zmodernizowanej Konwencji o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych (Konwencja nr 108); Konstytucji i innych przepisów;

Art. 9a. Minister właściwy do spraw wewnętrznych i minister właściwy do spraw informatyzacji realizują działania w celu zapewnienia prawidłowego stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1157 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie poprawy zabezpieczeń dowodów osobistych obywateli Unii i dokumentów pobytowych wydawanych obywatelom Unii i członkom ich rodzin korzystającym z prawa do swobodnego przemieszczania się.

Rozdział 2

Zakres danych zawartych w dowodzie osobistym oraz funkcjonalności jego warstwy elektronicznej

Art. 10. Minister właściwy do spraw wewnętrznych personalizuje dowody osobiste.

Art. 10a. 1. Dowód osobisty posiada warstwę graficzną i warstwę elektroniczną.

2. Wiarygodność danych zawartych w warstwie graficznej dowodu osobistego można potwierdzić przez porównanie tych danych z danymi zawartymi w warstwie elektronicznej.

3. Dowód osobisty umożliwia jego posiadaczowi:

- 1) uwierzytelnianie w usługach online za pomocą profilu osobistego;
- 2) składanie podpisu osobistego;
- 3) potwierdzanie obecności w określonym czasie i miejscu.

4. Dowód osobisty spełnia wymogi dla kwalifikowanego urządzenia do składania podpisu elektronicznego określone w załączniku II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylającego dyrektywę 1999/93/WE.

Art. 11. 1. Warstwa graficzna dowodu osobistego zawiera:

1) dane dotyczące osoby:

- a) nazwisko,
- b) imię (imiona),
- c) nazwisko rodowe,
- d) imiona rodziców,
- e) datę i miejsce urodzenia,
- f) płeć,
- g) wizerunek twarzy,
- h) numer PESEL,
- i) obywatelstwo,
- j) odwzorowanie własnoręcznego podpisu osoby, która ukończyła 12. rok życia, z wyjątkiem osoby, która nie może złożyć podpisu;

2) dane dotyczące dowodu osobistego:

- a) serię i numer dowodu osobistego,
- b) datę wydania,
- c) datę ważności,
- d) oznaczenie organu wydającego dowód osobisty,
- e) numer CAN.

2. Nazwa miejsca urodzenia znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest zamieszczana w dowodzie osobistym zgodnie z brzmieniem urzędowej nazwy miejscowości obowiązującej w dniu złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego.

Art. 11b. 1. Warstwa elektroniczna dowodu osobistego zawiera:

1) dane dotyczące osoby oraz dane dotyczące dowodu osobistego wraz z danymi je uwierzytelniającymi:

- a) nazwisko,

- b) imię (imiona),
 - c) nazwisko rodowe,
 - d) imiona rodziców,
 - e) datę i miejsce urodzenia,
 - f) płeć,
 - g) numer PESEL,
 - h) obywatelstwo,
 - i) dane biometryczne:
 - wizerunek twarzy,
 - odciski palców,
 - j) serię i numer dowodu osobistego,
 - k) datę wydania dowodu osobistego,
 - l) datę ważności dowodu osobistego,
 - m) oznaczenie organu wydającego dowód osobisty;
- 2) certyfikat identyfikacji i uwierzytelnienia wraz z danymi umożliwiającymi identyfikację elektroniczną i uwierzytelnienie;
- 3) certyfikat podpisu osobistego wraz z danymi do składania podpisu;
- 4) certyfikat potwierdzenia obecności wraz z danymi umożliwiającymi jego użycie;
- 5) przestrzeń umożliwiającą zamieszczenie kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego zgodnego z art. 28 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylającego dyrektywę 1999/93/WE.
- 1a. W warstwie elektronicznej dowodu osobistego wydanego osobie:
- 1) która nie ukończyła 12. roku życia,
 - 2) od której chwilowo fizycznie nie jest możliwe pobranie odcisków któregośkolwiek z palców,
 - 3) od której pobranie odcisków palców jest fizycznie niemożliwe
- nie zamieszcza się odcisków palców.
2. Certyfikat identyfikacji i uwierzytelnienia zamieszcza się w warstwie elektronicznej dowodu osobistego osoby, która posiada pełną albo ograniczoną zdolność do czynności prawnych.
3. Certyfikat podpisu osobistego zamieszcza się w warstwie elektronicznej dowodu osobistego osoby, która:
- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych i przy składaniu wniosku o wydanie dowodu osobistego wyraziła zgodę na zamieszczenie tego certyfikatu;

2) ukończyła 13. rok życia i przy składaniu wniosku o wydanie dowodu osobistego zgodę na zamieszczenie tego certyfikatu wyrazili jedno z rodziców, opiekun lub kurator tej osoby; w przypadku osoby nieletniej, zgodę na zamieszczenie certyfikatu podpisu osobistego wyraża ta osoba;

3) ukończyła 13. rok życia, jeżeli osoba ta przed upływem ważności dowodu osobistego wydawanego na okres 12 miesięcy osiągnie pełną zdolność do czynności prawnych, i przy składaniu wniosku o wydanie dowodu osobistego zgodę na zamieszczenie tego certyfikatu wyrazili jedno z rodziców, opiekun lub kurator tej osoby; w przypadku osoby nieletniej, zgodę na zamieszczenie certyfikatu podpisu osobistego wyraża ta osoba.

4. Zamieszczenie w dowodzie osobistym kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego wraz z danymi do składania tego podpisu oraz korzystanie z tego podpisu odbywa się na podstawie umowy posiadacza dowodu osobistego oraz dostawcy usługi zaufania. W przypadku unieważnienia dowodu osobistego skutkującego niemożnością korzystania z tego certyfikatu Skarb Państwa nie ponosi kosztów związanych z zakupem nowego kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego.

Art. 11c. 1. Użycie certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia oraz certyfikatu podpisu osobistego jest możliwe po uprzednim ustaleniu przez posiadacza dowodu osobistego kodów dla każdego z tych certyfikatów.

2. Ustalenie kodów, o którym mowa w ust. 1, następuje w siedzibie organu gminy przy odbiorze dowodu osobistego lub w każdym czasie po jego odbiorze.

3. Po ustaleniu kodów, o którym mowa w ust. 1, posiadacz dowodu osobistego może w każdym czasie dokonać zmiany kodów.

4. W przypadku zablokowania kodu dla certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia lub certyfikatu podpisu osobistego posiadacz dowodu osobistego może odblokować certyfikat przy użyciu kodu odblokowującego, który otrzymał przy odbiorze dowodu osobistego.

5. Czynności, o których mowa w ust. 3 i 4, posiadacz dowodu osobistego może dokonać w siedzibie dowolnego organu gminy lub przy użyciu przeznaczonej do tego aplikacji. Minister właściwy do spraw wewnętrznych udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej aplikację umożliwiającą dokonanie takiej czynności.

Art. 11d. 1. Warstwa elektroniczna dowodu osobistego jest zabezpieczona przed nieuprawnionym odczytem i nieuprawnioną zmianą danych w niej zamieszczonych.

2. Dane posiadacza dowodu osobistego zapisane w warstwie elektronicznej dowodu osobistego są zabezpieczone w sposób umożliwiający stwierdzenie, że zostały zamieszczone przez uprawniony do tego organ.

Art. 12. 1. Uprawnione do korzystania z dostępu do danych biometrycznych zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego w zakresie odcisków palców na potrzeby weryfikacji autentyczności dowodu osobistego lub tożsamości jego posiadacza są podmioty, o których mowa w art. udostępnienia pkt. 1) – 11).

Art. 12a. 1. Opatrzenie danych podpisem osobistym wywołuje w stosunku do podmiotu publicznego skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu.

2. Skutek, o którym mowa w ust. 1, wywołuje opatrzenie danych podpisem osobistym w stosunku do podmiotu innego niż podmiot publiczny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę.

Art. 12b. 1. Certyfikat podpisu osobistego zawiera:

- 1) numer seryjny certyfikatu generowany przez podmiot wydający certyfikat;
- 2) informację o miejscu publikacji polityki świadczenia usług;
- 3) informację, że podmiotem wydającym certyfikat jest minister właściwy do spraw wewnętrznych;
- 4) imię (imiona), nazwisko, obywatelstwo oraz numer PESEL posiadacza dowodu osobistego;
- 5) oznaczenie daty i godziny początku i końca okresu ważności certyfikatu;
- 6) wskazanie adresu, pod którym są dostępne informacje lub usługi zapewniające w automatyczny sposób wiarygodną, nieodpłatną i wydajną weryfikację ważności certyfikatu.

2. Certyfikat identyfikacji i uwierzytelnienia zawiera dane, o których mowa w ust. 1, oraz datę i miejsce urodzenia posiadacza dowodu osobistego.

3. Certyfikat potwierdzenia obecności zawiera dane, o których mowa w ust. 1, z wyjątkiem obywatelstwa posiadacza dowodu osobistego.

Art. 12c. 1. Data końca okresu ważności certyfikatu podpisu osobistego, certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia oraz certyfikatu potwierdzenia obecności jest tożsama z datą ważności dowodu osobistego, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 12d.

2. W przypadku dowodu osobistego wydanego osobie, która nie ukończyła 18. roku życia, datą początkową ważności certyfikatu podpisu osobistego jest data ukończenia 18. roku życia przez posiadacza dowodu osobistego.

Art. 12d. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych lub organ gminy w przypadku uzasadnionego podejrzenia naruszenia bezpieczeństwa wykorzystania warstwy elektronicznej dowodu osobistego unieważnia certyfikaty.

2. Unieważnienie, o którym mowa w ust. 1, może dotyczyć wszystkich posiadaczy dowodów osobistych lub grupy posiadaczy dowodów osobistych o tych samych cechach zabezpieczeń.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych lub organ gminy w przypadku unieważnienia certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego może przedłużyć ważność dowodów osobistych w zakresie warstwy graficznej, jeżeli data wymiany określona w harmonogramie, o którym mowa w ust. 6, jest późniejsza niż data ważności dowodu osobistego.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, dowód osobisty nie uprawnia do przekraczania granic państw.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych przekazuje niezwłocznie ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji informacje o czynnościach, o których mowa w ust. 1 i 3.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” informację o seriach i numerach dowodów osobistych, w których unieważniono certyfikaty zamieszczone w warstwie elektronicznej, informację o seriach i numerach dowodów osobistych, których ważność została przedłużona, oraz harmonogram wymiany dowodów osobistych, a także informację o okresie, w którym będą wydawane dowody osobiste niezawierające w warstwie elektronicznej certyfikatów. Jeżeli unieważnienie certyfikatów dotyczy dowodów osobistych wydanych w ściśle określonym czasie, obwieszczenie zawiera również daty wydania tych dowodów osobistych.

Art. 12e. Minister właściwy do spraw wewnętrznych wydaje certyfikaty oraz zapewnia możliwość ich weryfikacji.

Art. 12f. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi i opublikuje w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej politykę świadczenia usług dla dowodu osobistego z warstwą elektroniczną.

2. Polityka świadczenia usług, o której mowa w ust. 1, określa techniczne i organizacyjne rozwiązania dotyczące sposobu, zakresu oraz warunków tworzenia, wydawania i używania certyfikatów.

3. Posiadacz dowodu osobistego w celu prawidłowego korzystania z warstwy elektronicznej dowodu osobistego kieruje się polityką świadczenia usług, o której mowa w ust. 1.

Art. 12g. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania techniczne dla warstwy elektronicznej dowodu osobistego,
- 2) sposób używania certyfikatów,
- 3) sposób przekazywania i używania kodu umożliwiającego odblokowanie certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia oraz certyfikatu podpisu osobistego,
- 4) sposób i tryb zawieszania, cofania zawieszenia oraz unieważniania certyfikatów,
- 5) wzór zgłoszenia zawieszenia i cofnięcia zawieszenia certyfikatów,
- 6) wzór zaświadczenia potwierdzającego zawieszenie i cofnięcie zawieszenia certyfikatów,

– kierując się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania dowodów osobistych, zapewnienia ochrony interesów posiadaczy dowodów osobistych oraz uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa obrotu prawnego, a także zapewnienia prawidłowości dokonywania zgłoszeń zawieszenia i cofania zawieszenia certyfikatów.

Rozdział 3

Zasady wydawania dowodu osobistego

Art. 23. Dowód osobisty wydaje się nieodpłatnie.

Art. 24. 1. Dowód osobisty wydaje się z urzędu po uprzednim wezwaniu strony o załączenie odpisu skróconego urodzenia, fotografii, poprzedniego dokumentu do zniszczenia.

2. Czynność o wydanie dowodu osobistego składa się w organie dowolnej gminy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 25a. 1. Organ gminy potwierdza tożsamość i obywatelstwo osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego na podstawie ważnego dowodu osobistego lub ważnego dokumentu paszportowego tej osoby, a w przypadku osoby, która nabyła obywatelstwo polskie – na podstawie dokumentu podróży lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość, albo danych zawartych w rejestrze PESEL oraz w Rejestrze Dowodów Osobistych, jeżeli osoba ta nie posiada tych dokumentów w przedmiocie: imienia, nazwiska, daty i miejsca urodzenia, numeru PESEL, imion i nazwisk rodziców.

2. Organ gminy może potwierdzić tożsamość osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego na podstawie innego dokumentu zawierającego fotografię, jeżeli osoba ta nie posiada ważnego dowodu osobistego lub ważnego dokumentu paszportowego.

3. Organ gminy, w celu potwierdzenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, może dodatkowo żądać podania:

- 1) nazwiska rodowego;
- 2) nazwisk, w tym rodowych, i imion rodziców;
- 3) dat i miejsc urodzenia rodziców.

4. Organ gminy porównuje dane zawarte z danymi aktualnymi lub dokumentem aktualnym w Rejestrze Dowodów Osobistych lub w rejestrze PESEL z danymi zawartymi we wniosku o wydanie dowodu osobistego i w przedkładanej dokumentacji oraz z danymi, o których mowa w ust. 3.

5. Organ gminy, w przypadku stwierdzenia niezgodności danych zawartych we wniosku o wydanie dowodu osobistego z danymi zawartymi w rejestrach lub w przedłożonej dokumentacji, podejmuje działania celem usunięcia tej niezgodności, zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2021 r. poz. 510, 1000, 1641 i 1978 oraz z 2022 r. poz. 350).

Art. 25b. Organ gminy, w przypadku uzasadnionych wątpliwości co do obywatelstwa osoby, której ma być wydany dowód osobisty, może potwierdzić te dane w centralnym rejestrze danych o nabyciu i utracie obywatelstwa polskiego lub może żądać przedłożenia dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego.

Art. 25c. Podczas składania wniosku o wydanie dowodu osobistego pobiera się odciski palców od osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, z wyłączeniem osób nieletnich.

Art. 25d. 1. Dowód osobisty odbiera się osobiście w siedzibie organu gminy, w którym została złożona dokumentacja o wydanie dokumentu tożsamości.

2. Dowód osobisty osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych odbiera rodzic albo opiekun, a dowód osobisty osoby posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych odbiera osoba ubiegająca się o wydanie dowodu osobistego, rodzic albo kurator. Dowód osobisty może również odebrać rodzic, który nie składał dokumentów o wydanie dowodu osobistego.

3. Odbiór dowodu osobistego wydanego osobie nieposiadającej zdolności do czynności prawnych albo posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych wymaga obecności tej osoby, z wyjątkiem osoby, która:

- 1) nie ukończyła 5. roku życia;
- 2) ukończyła 5. rok życia i nie ukończyła 12. roku życia, jeżeli osoba ta była obecna przy składaniu dokumentów w siedzibie organu gminy.

4. Odbioru dowodu osobistego może dokonać pełnomocnik, składając pełnomocnictwo szczególne do dokonania tej czynności, w przypadku gdy:

- 1) wniosek o wydanie dowodu osobistego został złożony w poszczególnym trybie,
- 2) osoba ubiegająca się o wydanie dowodu osobistego powiadomi organ gminy o niemożności osobistego odebrania dowodu osobistego z powodu choroby, niepełnosprawności lub innej niedającej się pokonać przeszkody, która powstała po dniu złożenia tego wniosku.

Art. 26. Organ gminy potwierdza tożsamość osoby odbierającej dowód osobisty oraz osoby upoważnionej, pełnomocnikowi, przedstawicielowi upoważnionemu.

Art. 26a.1. Organ gminy, wydając dowód osobisty osobie ubiegającej się o jego wydanie:

1) sprawdza, czy dane zamieszczone w warstwie graficznej dowodu osobistego są zgodne ze stanem faktycznym oraz czy odciski palców tej osoby są zgodne z odciskami palców zamieszczonymi w warstwie elektronicznej dowodu osobistego;

2) zapewnia warunki pozwalające na ustalenie pozostających wyłącznie w posiadaniu tej osoby kodów umożliwiających identyfikację elektroniczną i złożenie podpisu osobistego;

3) przekazuje do jej wyłącznej dyspozycji kod umożliwiający odblokowanie certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia oraz certyfikatu podpisu osobistego w formie umożliwiającej odczytanie zapisanych danych osobom z dysfunkcjami wzroku.

2. W uzasadnionych przypadkach, jeżeli nie jest możliwe sprawdzenie, czy odciski palców osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego są zgodne z odciskami palców zamieszczonymi w warstwie elektronicznej dowodu osobistego, organ gminy może wydać dowód osobisty bez tego sprawdzenia.

3. W przypadku nieodebrania przy odbiorze dowodu osobistego kodu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, organ gminy przechowuje ten kod w dokumentacji związanej z dowodami osobistymi. Posiadacz może dokonać odbioru tego kodu w każdym czasie po odbiorze dowodu osobistego.

Art. 26b.1.. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o wydanie dowodu osobistego nie może osobiście odebrać dowodu osobistego z powodu choroby, niepełnosprawności lub innej niedającej się pokonać przeszkody i wyrazi wolę ustalenia przy odbiorze dowodu osobistego kodów umożliwiających identyfikację elektroniczną i złożenie podpisu osobistego, odbiór dowodu osobistego, ustalenie tych kodów oraz odbiór kodu umożliwiającego odblokowanie certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia oraz certyfikatu podpisu osobistego w miejscu pobytu tej osoby, po uprzednim powiadomieniu, zapewnia organ gminny, o ile jest to organ gminy, do którego złożono wniosek o wydanie dowodu osobistego.

2. W przypadku gdy posiadacz dowodu osobistego przy odbiorze dowodu osobistego nie ustalił kodów umożliwiających identyfikację elektroniczną i złożenie podpisu osobistego oraz z powodu choroby, niepełnosprawności lub innej niedającej się pokonać przeszkody nie może tego dokonać w siedzibie organu gminy, ustalenie tych kodów w miejscu pobytu tej osoby, po uprzednim powiadomieniu, zapewnia organ gminy.

Art. 26c. 1. Przy odbiorze dowodu osobistego przedkłada się dowód osobisty posiadany przez osobę, której wydano nowy dowód osobisty.

2. Organ gminy dokonuje fizycznego anulowania przedłożonego dowodu osobistego, o którym mowa w ust. 1, polegającego na uszkodzeniu dokumentu wraz z jego warstwą elektroniczną i przekazuje dokument w terminie 3 lat do zniszczenia.

Art. 26d. 1. Odbiór dowodu osobistego potwierdza się w formacie Rejestru Dowodów Osobistych poprzez usunięcie z Rejestru wniosku lub dokumentacji o wydanie dowodu osobistego.

Art. 26e. 1. Spersonalizowane dowody osobiste są przekazywane do wystawcy dowodu osobistego za pośrednictwem poczty specjalnej podlegającej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, działającej w jednostkach organizacyjnych Policji i zapewniającej przewóz materiałów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zadanie to realizuje się za pośrednictwem komendy powiatowej Policji właściwej miejscowo dla wystawcy dowodu osobistego.

2. Kod umożliwiający odblokowanie certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia lub certyfikatu podpisu osobistego, ustalony dla spersonalizowanego dowodu osobistego, jest przekazywany do

wystawcy dowodu osobistego osobną przesyłką w zabezpieczonym dokumencie za pośrednictwem poczty specjalnej.

Art. 26f. 1. Odmawia się wydania dowodu osobistego, w przypadku gdy fotografia załączona do wniosku przesłanego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej nie spełnia wymogów, składa wniosek o wydanie dowodu osobistego z naruszeniem innych przepisów niniejszej ustawy.

2. Odmowa wydania dowodu osobistego następuje w drodze decyzji administracyjnej, która posiada rygor natychmiastowej wykonalności.

3. Odwołanie od decyzji, o której mowa w ust. 2, rozpatruje się w terminie 14 dni od daty jego złożenia.

Rozdział 4

Zawieszanie i cofanie zawieszenia certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego

Art. 27. 1. Zgłoszenia zawieszenia lub cofnięcia zawieszenia certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego dokonuje posiadacz dowodu osobistego mający pełną zdolność do czynności prawnych, który czasowo utracił kontrolę nad dokumentem.

2. W imieniu osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje jedno z rodziców, opiekun lub kurator.

3. Zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, może dokonać pełnomocnik, składając pełnomocnictwo szczególne do dokonania tej czynności.

4. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1 następuje ustnie po podaniu imienia, nazwiska, nr PESEL. Zaświadczenie wydaje się nieodpłatnie. W przypadku braku cofnięcia w ciągu 14 dni, certyfikaty i dowody podlegają unieważnieniu z mocy prawa.

Rozdział 5

Wymiana i unieważnianie dowodu osobistego

Art. 28. 1. Wydanie nowego dowodu osobistego skutkuje unieważnieniem poprzedniego na skutek:

- 1) upływu terminu ważności dowodu osobistego albo upływu terminu ważności dowodu osobistego,
- 2) zmiany danych zawartych w dowodzie osobistym, z wyjątkiem zmiany nazwy organu wydającego oraz zmiany nazwy miejsca urodzenia;
- 3) zmiany wizerunku twarzy posiadacza dowodu osobistego w stosunku do wizerunku twarzy zamieszczonego w dowodzie osobistym w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację jego posiadacza;
- 4) utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego w stopniu utrudniającym lub uniemożliwiającym identyfikację jego posiadacza;
- 5) unieważnienia certyfikatów,
- 6) żądania wymiany dowodu osobistego:
 - a) na dowód osobisty z warstwą elektroniczną,

b) w którego warstwie elektronicznej nie ma zamieszczonego certyfikatu podpisu osobistego lub certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia,

c) uniemożliwiającego identyfikację i uwierzytelnienie lub złożenie podpisu osobistego,

d) którego warstwa elektroniczna nie zawiera odcisków palców;

7) ubezwłasnowolnienia całkowitego posiadacza dowodu osobistego, w którego dowodzie osobistym został zamieszczony certyfikat identyfikacji i uwierzytelnienia lub certyfikat podpisu osobistego, albo ubezwłasnowolnienia częściowego posiadacza dowodu osobistego, w którego dowodzie osobistym został zamieszczony certyfikat podpisu osobistego;

8) przekazania do organu gminy lub do konsula Rzeczypospolitej Polskiej przez osobę trzecią znalezione dowodu osobistego;

9) uprawdopodobnienia przez posiadacza dowodu osobistego podejrzenia nieuprawnionego wykorzystania jego danych osobowych, w tym serii i numeru dowodu osobistego;

10) stwierdzenia przez organ gminy wady technicznej dowodu osobistego lub błędnej personalizacji.

2. Z wnioskiem o wydanie nowego dowodu osobistego występuje się:

1) co najmniej 30 dni przed upływem terminu ważności dowodu osobistego;

2) niezwłocznie – w przypadkach pozostałych.

Art. 29. 1. Posiadacz dowodu osobistego, którego dowód został utracony lub uszkodzony, zgłasza ten fakt niezwłocznie osobiście w organie dowolnej gminy, a posiadacz dowodu osobistego przebywający poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – dowolnemu konsulowi Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego jest ważne do czasu wydania nowego dowodu osobistego, nie dłużej jednak niż przez 2 miesiące.

3. Zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego jest wydawane nieodpłatnie.

4. W przypadku zgłoszenia Policji utraty dowodu osobistego w wyniku przestępstwa, przepisu ust. 1 nie stosuje się.

Art. 30. Posiadacz dowodu osobistego, w przypadku podejrzenia nieuprawnionego wykorzystania jego danych osobowych, może zgłosić osobiście ten fakt organowi dowolnej gminy w celu unieważnienia posiadanego dowodu osobistego.

Art. 31. 1. Osoba, która znalazła cudzy dowód osobisty, jest obowiązana niezwłocznie przekazać ten dokument organowi dowolnej gminy, Policji, innemu organowi administracji publicznej lub konsulowi Rzeczypospolitej Polskiej. Organy te przekazują niezwłocznie dowód osobisty organowi, który go wydał, w celu unieważnienia dokumentu.

2. Osoba, która znalazła cudzy dowód osobisty, może, bez zbędnej zwłoki, przekazać ten dokument posiadaczowi dowodu osobistego. W tym przypadku posiadacz dokumentu może również zawiadomić organy, o których mowa w ust. 1, o utracie dowodu osobistego, w celu jego unieważnienia.

3. Osoba posiadająca dowód osobisty, która utraciła obywatelstwo polskie, jest obowiązana niezwłocznie zwrócić go do organu dowolnej gminy lub konsula Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Posiadacz dowodu osobistego zgłoszonego jako utracony w przypadku jego odnalezienia jest obowiązany niezwłocznie przekazać go organowi dowolnej gminy lub konsulowi Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Funkcjonariusz publiczny w przypadku stwierdzenia, że dowód osobisty okazany przez jego posiadacza został zgłoszony jako utracony, jest obowiązany zatrzymać ten dokument i przekazać organowi, który go wydał.

6. Organy, o których mowa w ust. 3 i 4, przekazują dowód osobisty organowi, który go wydał.

7. Dowód osobisty podlega unieważnieniu z mocy prawa na podstawie przekazanych przez rejestr PESEL do Rejestru Dowodów Osobistych informacji o utracie obywatelstwa polskiego lub zgonie posiadacza dowodu osobistego lub w wyniku unieważnienia certyfikatów.

Art. 32. Minister właściwy do spraw informatyzacji, organ gminy prowadzi w systemie teleinformatycznym wykaz zawieszonych i unieważnionych dowodów osobistych zawierający serie i numery zawieszonych i unieważnionych dokumentów oraz serie i numery błędnie spersonalizowanych lub utraconych blankietów dowodów osobistych przy czym przetwarza dane dowodu przez okres 10 lat, a następnie usuwa wpis.

Art. 33 1. Zniszczeniu podlegają unieważnione dowody osobiste, w szczególności:

1) nieprzekazane ich posiadaczom w związku z wymianą dokumentu lub nieprzekazane członkom najbliższej rodziny zgłaszającym zgon posiadacza dowodu osobistego;

2) przekazane do organu gminy;

3) nieodebrane przez posiadaczy przed upływem okresu ważności dokumentu;

4) z utratą ważności, w przypadku zmiany danych;

5) fizyczne zniszczenie przez urzędnika.

2. Zniszczeniu podlegają również uszkodzone lub wybrakowane z powodu błędnej personalizacji blankiety dowodów osobistych.

3. Organ gminy przekazuje do ministra właściwego do spraw wewnętrznych dowody osobiste, dokumentację, ewidencje, koperty dowodów osobistych do zniszczenia nie rzadziej niż raz na 5 lat.

2. Dowody osobiste podlegające zniszczeniu organ gminy przekazuje za pośrednictwem poczty specjalnej podlegającej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, działającej w jednostkach organizacyjnych Policji i zapewniającej przewóz materiałów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zadanie to realizuje się za pośrednictwem komendy powiatowej Policji właściwej miejscowo dla wystawcy dowodu osobistego.

Art. 34. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór dowodu osobistego,

2) sposób oznaczania w dowodzie osobistym informacji o braku podpisów,

3) sposób pobierania odcisków palców,

4) wzór wniosku o wydanie dowodu osobistego jeśli nie został wydany z urzędu lub na wniosek ustny,

- 5) szczegółowe wymogi techniczne dotyczące fotografii załączanej do wniosku,
 - 6) szczegółowe wymogi dotyczące załączników dołączanych do wniosku składanego na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej,
 - 7) sposób postępowania w sprawach utraty, uszkodzenia, zgłoszenia podejrzenia nieuprawnionego wykorzystania danych osobowych, unieważnienia i zwrotu dowodu osobistego,
 - 8) sposób postępowania przy odbiorze dowodu osobistego,
 - 9) wzór formularza odbioru dowodu osobistego,
 - 10) wzór zaświadczenia o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego,
 - 11) wzór formularza zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego,
 - 12) wzór formularza zgłoszenia podejrzenia nieuprawnionego wykorzystania danych osobowych,
 - 13) sposób fizycznego anulowania unieważnionego dowodu osobistego,
 - 14) tryb przekazywania przez konsula Rzeczypospolitej Polskiej do organu gminy, który wydał dowód osobisty, zawiadomienia o konieczności unieważnienia dowodu osobistego z powodu jego utraty lub uszkodzenia albo przekazania przez osobę trzecią znalezionej cudzego dowodu osobistego,
 - 15) wzór zawiadomienia o konieczności unieważnienia dowodu osobistego
- uwzględniając konieczność zapewnienia sprawności, prawidłowości i bezpieczeństwa wydawania, wymiany i unieważ-
- niania dowodów osobistych przy wykorzystaniu danych, o których mowa w ustawie, oraz mając na uwadze konieczność zapewnienia szerokiej dostępności wzorów dokumentów przy zachowaniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa.

Rozdział 6

Rejestr Dowodów Osobistych

Art. 35. 1. Rejestr Dowodów Osobistych jest rejestrem centralnym prowadzonym w systemie teleinformatycznym.

2. Utrzymanie i rozwój Rejestru Dowodów Osobistych, w celu realizacji zadań określonych w ustawie, zapewnia minister właściwy do spraw informatyzacji, w tym:

- 1) zapewnia ochronę przed nieuprawnionym dostępem do Rejestru Dowodów Osobistych;
- 2) zapewnia integralność danych (dokładności, aktualności, poprawności) w Rejestrze Dowodów Osobistych;
- 3) zapewnia dostępność systemu teleinformatycznego, w którym Rejestr Dowodów Osobistych jest prowadzony, dla podmiotów przetwarzających dane w tym rejestrze;
- 4) przeciwdziała uszkodzeniom systemu teleinformatycznego, w którym Rejestr Dowodów Osobistych jest prowadzony;
- 5) określa zasady bezpieczeństwa przetwarzanych danych, w tym danych osobowych;
- 6) określa zasady zgłaszania naruszenia ochrony danych osobowych;

7) zapewnia rozliczalność działań dokonywanych na danych Rejestru Dowodów Osobistych;

8) zapewnia poprawność danych przetwarzanych w Rejestrze Dowodów Osobistych.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych uczestniczy w realizacji zadań związanych z rozwojem Rejestru Dowodów Osobistych, z wyłączeniem zadań pozostających w wyłącznej właściwości ministra właściwego do spraw informatyzacji.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych zapewnia funkcjonowanie wydzielonej sieci umożliwiającej dostęp organom, o których mowa w ust. 7, do Rejestru Dowodów Osobistych.

5. Minister właściwy do spraw zagranicznych zapewnia funkcjonowanie wydzielonej sieci umożliwiającej dostęp konsulom do Rejestru Dowodów Osobistych.

6. Dane do Rejestru Dowodów Osobistych wprowadzają bezpośrednio w czasie rzeczywistym - organ gminy właściwy do wydania dowodu osobistego w zakresie danych zawartych we wniosku o wydanie dowodu osobistego z zeskanowaną fotografią albo plikiem zawierającym fotografię.

7. Dane z Rejestru Dowodów Osobistych przekazywane są do rejestru PESEL, Krajowego Systemu Informacyjnego Policji i Systemu Informacyjnego Schengen.

8. W celu realizacji zadań określonych w ustawie dostęp do Rejestru Dowodów Osobistych posiadają: organ gminy, wojewoda, konsul, minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz minister właściwy do spraw informatyzacji.

9. Rejestr Dowodów Osobistych jest prowadzony w sposób umożliwiający Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego przetwarzanie danych niezbędnych do sporządzania i wydawania dokumentów, o których mowa w art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2020 r. poz. 27 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 2333), i zapewniający ochronę informacji niejawnych.

10. Minister właściwy do spraw informatyzacji, organ właściwy wykonuje obowiązki, o których mowa w art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.59)) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości; Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka; Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej; Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1990 roku zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2; Konwencji o Ochronie Praw Człowieka Podstawowych Wolności podpisana w Rzymie z dnia 4 listopada 1950 roku (zwana dalej Europejską Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności); Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 roku (Dz.U. 1977.38.167); Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana); Traktatu o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana); Ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania; Amerykańskiej Konwencji Praw Człowieka; Zmodernizowanej Konwencji o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych (Konwencja nr 108); Konstytucji i innych przepisów.

Art. 36. 1. W Rejestrze Dowodów Osobistych gromadzi się aktualne dane:

1) imiona;

2) nazwisko;

- 3) nazwisko rodowe;
 - 4) imiona rodziców;
 - 5) nazwisko rodowe matki;
 - 6) numer i seria dowodu osobistego;
 - 7) numer CAN dowodu osobistego;
 - 8) fotografię;
 - 9) odciski palców;
 - 10) odwzorowanie podpisu;
 - 11) datę wydania;
 - 12) datę ważności;
 - 13) organ wydający
 - 14) dane dotyczące wniosku o wydanie dowodu osobistego:
 - a) numer wniosku,
 - b) datę złożenia wniosku,
 - c) status wniosku,
 - 15) dane dotyczące utraconych i błędnie spersonalizowanych blankietów dowodów osobistych:
 - a) serię i numer blankietu,
 - b) przyczynę wybrakowania blankietu,
 - c) datę wybrakowania blankietu,
 - d) przyczynę utraty blankietu,
 - e) datę utraty blankietu,
 - f) datę zgłoszenia do Systemu Informacyjnego Schengen;
2. Dane zgromadzone w Rejestrze Dowodów Osobistych usuwane są w przypadku:
- 1) odbioru dowodu osobistego jednak nie może przekroczyć 90 dni,
 - 2) pozostawienia wniosku o wydanie dowodu osobistego bez rozpoznania,
 - 3) wydania decyzji administracyjnej odmownej,
 - 4) 120 dni od wydania nowego dokumentu w zakresie poprzedniego dowodu,
 - 5) 30 dni od chwili zarejestrowania zgonu oraz zbrakowania (zniszczenia),
 - 6) 10 lat od chwili zgubienia, utracenia, unieważnienia dokumentu lub odzyskania utraconego dokumentu,
 - 7) po okresie fizycznego zniszczenia przez urzędnika lub przekazania do zniszczenia.

3. Zapisy w dziennikach systemów (logach) w zakresie poprzednich danych i udostępnienia przechowywane są przez 5 lat od dnia ich utworzenia.

4. W Rejestrze Dowodów Osobistych nie gromadzi się dane dotyczące wszystkich dowodów osobistych spersonalizowanych dla danej osoby, w tym nieważnych i spersonalizowanych wadliwie ani wydanych dla funkcjonariuszy i świadków.

Art. 37. przypadku stwierdzenia błędu lub braku danych w Rejestrze Dowodów Osobistych w odniesieniu do danych, o których mowa w art. 36 organy według swojej właściwości przekazują niezwłocznie informację o potrzebie ich sprostowania lub uzupełnienia z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego.

Art. 38. Minister właściwy do spraw informatyzacji w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób prowadzenia Rejestru Dowodów Osobistych,

2) sposób przetwarzania danych biometrycznych w zakresie odcisków palców, gromadzonych w Rejestrze Dowodów Osobistych,

3) sposób i zakres danych przekazywanych z Rejestru Dowodów Osobistych do rejestru PESEL, Krajowego Systemu Informacyjnego Policji i Systemu Informacyjnego Schengen

– uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa danych wprowadzanych do rejestrów za pomocą obsługujących je systemów teleinformatycznych i ich ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem, weryfikacji przekazywanych danych i zapewnienia właściwego poziomu technicznego systemów służących do przesyłania tych danych.

Rozdział 8

Udostępnianie danych

Art. 39. 1. Organ gminy na wniosek zainteresowanej osoby, złożony na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem, lub w postaci elektronicznej, opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, wydaje zaświadczenie zawierające pełny odpis danych, o których mowa w art 36 dotyczących tej osoby, przetwarzanych przez ten organ w Rejestrze Dowodów Osobistych.

2. Zaświadczenie sporządza się, w zależności od żądania wnioskodawcy, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem lub w postaci elektronicznej, opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

3. Osoba, której dane są przetwarzane w Rejestrze Dowodów Osobistych, ma prawo wglądu do swoich danych, o których mowa w ust. 1, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, po uwierzytelnieniu się w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Art. 40. 1. Osobie, której dane są przetwarzane w Rejestrze Dowodów Osobistych, umożliwia się nieodpłatne pobranie informacji o odbiorcach, którym zostały udostępnione dane jej dotyczące lub dane dotyczące dziecka pozostającego pod jej władzą rodzicielską. Pobranie informacji następuje przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy, po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, jest opatrywana zaawansowaną pieczęcią elektroniczną ministra właściwego do spraw informatyzacji opartą na kwalifikowanym certyfikacie pieczęci elektronicznej.

3. Osobie, o której mowa w ust. 1, umożliwia się nieodpłatne pobranie informacji o odbiorcach, którym zostały udostępnione z Rejestru Dowodów Osobistych dane dziecka pozostającego pod jej władzą rodzicielską, jeżeli w rejestrze PESEL przy danych dziecka zamieszczono numer PESEL tego z rodziców, które pobiera informację.

4. Pobranie informacji w przypadku, o którym mowa w ust. 3, wymaga złożenia przez tego z rodziców, które pobiera informację, oświadczenia o pozostawaniu dziecka pod jego władzą rodzicielską.

5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 4, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

6. Usługa, o której mowa w ust. 1, umożliwia sprawdzenie udostępnień, które miały miejsce w okresie przechowywania.

7. Pobranie informacji, o których mowa w ust. 1, obejmuje fakt również udostępnienia danych organom w interesie publicznym po zakończeniu postępowania.

Art. 41. Dane z Rejestru Dowodów Osobistych, z wyłączeniem danych biometrycznych w zakresie odcisków palców, udostępniają organy gmin w trybie ograniczonej teletransmisji danych.

Art. 42. 1. Udostępniając dane w trybie ograniczonej teletransmisji danych, porównuje się przekazywane przez uprawniony podmiot dane z danymi zawartymi w Rejestrze Dowodów Osobistych. Udostępnienie danych w tym trybie potwierdza istnienie albo nieistnienie ważnego dowodu osobistego zawierającego określony zakres danych.

2. W trybie ograniczonej teletransmisji danych porównaniu podlegają:

- 1) imię (imiona);
- 2) nazwisko;
- 3) numer PESEL;
- 4) seria i numer dowodu osobistego;
- 5) data wydania dowodu osobistego;
- 6) termin ważności dowodu osobistego.

3. Organami uprawnionymi są po wykazaniu interesu prawnego i interesu faktycznego podczas składania każdego wniosku w zakresie realizacji ustawowych zadań:

- 1) interesu prawnego: prokuratura, policja, straż graniczna, straż marszałkowska, służba ochrony państwa, inspektor nadzoru wewnętrznego, AW, ABW, SWW, SKW, CBA, KAS, żandarmeria wojskowa, KCIK, Sądy;
- 2) interesu faktycznego: inne podmioty po wyrażeniu zgody osoby, której dane dotyczą.

4. Podmioty o których mowa w ust. 3 zobowiązane są do aktualizacji danych oraz winny wykorzystać tylko i wyłącznie dane w celu w jakim zostały udostępnione.

5. W przypadku zmiany nazwy urzędowej miejscowości, gminy, powiatu, województwa; organy zobowiązane są do aktualizacji danych w swoich systemach z urzędu. W przypadku dokonania zmiany wpisu w Rejestrze Stanu Cywilnego automatycznie w danej rubryce i formatkach rejestrów państwowych, centralnych dokonuje w szczególności w podmiotach uprawnionych automatycznej aktualizacji.

Art. 43. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz sposób i terminy wnoszenia opłaty za udostępnianie danych w trybie ograniczonej teletransmisji danych, oraz sposób dokumentowania wniesienia opłaty.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się konieczność zróżnicowania opłat w zależności od sposobu, trybu i zakresu udostępniania danych oraz bezpieczeństwo i prawidłowość ich udostępniania, przy czym opłata za każdorazowe udostępnienie danych w trybie ograniczonej teletransmisji nie może być wyższa niż 0,5% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, o którym mowa w art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504).

Art. 44. Minister właściwy do spraw informatyzacji, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi w drodze rozporządzenia wzór wniosku o udostępnianie danych w trybie ograniczonej teletransmisji danych - uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawności i bezpieczeństwa udostępniania danych.

Rozdział 9

Przepisy karne

Art. 45. Kto:

- 1) uchyla się od obowiązku posiadania lub wymiany dowodu osobistego,
 - 2) zatrzymuje bez podstawy prawnej cudzy dowód osobisty,
 - 3) nie zwraca dowodu osobistego w razie utraty obywatelstwa polskiego,
 - 4) posługuje się poprzednim nieaktualnym dokumentem,
 - 5) nie oddaje dokumentu nieważnego lub osoby zmarłej
- podlega karze ograniczenia wolności albo karze grzywny.

Art. 46. Orzekanie w sprawach określonych w art. 45 odbywa się na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2021 r. poz. 457, 1005, 1595 i 2328).

Rozdział 10

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 47. Nie przetwarza się danych: nieprzychylnych, niegodziwych, mogących spowodować pogorszenie dobrostanu, mogących spowodować pogorszenie stanu zdrowia, mogących spowodować powrót do traumatycznej przeszłości, mogących spowodować zagrożenie dla życia i zdrowia oraz porządku, mogących spowodować naruszenie dóbr osobistych, praw człowieka;

naruszenie tajemnicy zawodowej, naruszenie informacji niejawnych, mogących narazić na ujmkę osoby; mogących spowodować inwigilacje i ingerencje. Wpisów, dokumentów i danej nieaktualnych.

Art. 48. 1. Organy zobowiązane są do weryfikacji przydatności przetwarzania danych (minimalizacji, prawdziwości) pod względem jej przydatności do praktycznego wykorzystania i kontroli (aktualizacji) o ile jest to niezbędne w demokratycznym państwie, nie rzadziej niż co 3 lata, w urodziny osoby, w dzień ochrony danych osobowych oraz praw człowieka, wniosku strony, wycofania zgody lub przeciwu strony oraz chęci bycia zapomnianym.

2. Osoba której dane dotyczą może wystąpić do administratora, UODO, RPO, sądu z powództwem cywilnym między innymi na podstawie art. 189 k.p.c. i przepisów wymienionych w księdze, wymagających stosowania przez organy.

Art. 49. Traci obecnie obowiązującą Ustawa o dowodach osobistych.

Art. 50. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE:

►►1. art. 47 i art. 51 Konstytucji ma za zadanie zapobieganiu inwigilacji i ingerencji w życie prywatne obywatela i rodaka.

►►2. art. 5 ust. 2 pkt. 2 ustawy o aktach stanu cywilnego; art. 6 ust. 2 pkt. 2 ustawy o ewidencji ludności; art. 55 ust. 2 pkt. 2 ustawy o dowodach osobistych dane winny być integralne czyli winny spełnić jednocześnie kryteria integralności danych i relacyjnych baz danych: spójności, dokładności*, poprawności, prawdziwości* i aktualności*.

►►3. Zgodnie z art. 51 Konstytucji dane powinny być prawdziwe czyli poprawne, realne, rzeczywiste zgodnie z aktualnym stanem rzeczy.

►►4. Zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. c i d Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości; z rozdziałem 1 i 2 ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania; z art. 5., art. 6., art. 9., art. 17., art. 18. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych); motyw (1), motyw (2), motyw (11), motyw (19), motyw (20), motyw (26), motyw (27), motyw (28), motyw (29), motyw (39), motyw (40), motyw (46), motyw (49), motyw (51), motyw (65) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych); art. 2., art. 3., art. 12., art. 13. Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z dnia 10 grudnia 1948 roku; art. 1., art. 2., art. 3., art. 6., art. 7., art. 8., art. 45., art. 54. Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz.U.UE 2016 C. 202 s.1); art. 5., art. 6., art. 8. Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1990 roku zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz.U. 1993.61.284); art. 1., art. 5., art. 6., art. 8. Konwencji o Ochronie Praw Człowieka Podstawowych Wolności podpisana w Rzymie z dnia 4 listopada 1950 roku (zwana dalej Europejską Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności); art. 5., art. 6., art. 9., art. 12., art. 17 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 roku (Dz.U. 1977.38.167) oraz innych: międzynarodowych paktów, konwencji i umów międzynarodowych w zakresie przepisów o Prawach Człowieka z późniejszymi zmianami - zabroniona jest inwigilacja, ingerencja, nadmierne przetwarzanie, danych osobowych obywateli oraz ich dyskryminacja.

►►5. Zgodnie z art. 65 kw, z art. 190a kk, z art. 233 kk, z art. 270 kk, z art. 271 kk, z art. 272 kk, z art. 273 kk, z art. 274 kk, z art. 286 kk, z art. 79 ustawy o dowodach osobistych - zakazane jest podawanie fałszywych (poprzednich danych) i nakazane jest posługiwanie się zgodnie z aktualnym stanem prawnym i aktualnym stanem faktycznym (rzeczywistym, realnym) - obecnie obowiązującym tożsamości potwierdzonym ważnym dowodem osobistym. (Zawsze podpisuje się oświadczenie, że dane są stanem faktycznym (stanem rzeczy)(rzeczywistym, realnym) zgodne - obecnie obowiązującym stanem. Jeśli dana osoba przedstawi inny dokument stary to wprowadza w błąd co do swojej aktualnej tożsamości i

przedstawia dowód nieważny czyli jakby nie istniała w danym stanie prawnym i faktycznym. Np. kierowca jeśli uchyla się od zmiany dowodu i posługuje się poprzednim może otrzymać mandat za brak uprawnień lub z art. 233 kk za przedstawienie fałszywego zeznania lub z art. 65 kw wprowadzenie w błąd funkcjonariusza co do legitymowania.

▶▶6. Zgodnie z art. 79 ustawy o dowodach osobistych, art. 48 ust. 3 o ewidencji ludności, art. 5 ust. 1 RODO, art. 18a o dokumentach paszportowych, art. 18 o kierujących pojazdami, art. 36 o systemie ubezpieczeń społecznych - osoby i organy zobowiązane są do aktualizacji danych i dokumentów w ośrodku interesów życiowych (poradnia, meldunek, wierzyciele, szkoła, zakład pracy, ZUS, NFZ (KUZ/EKUZ), kościół, przewoźnik lub operator transportu zbiorowego, obecnie toczące postępowania) w związku z tym przetwarzanie poprzednich danych nie jest zasadne ... poprzednie dane w odpisie zupełnym winny być przetwarzane jako krótka informacja praktyczna przez 6 miesięcy celem zameldowania i wydania dokumentu tożsamości; ponieważ przetwarzanie poprzednich danych nie jest niezbędne dla czynności procesowych, jest to inwigilacja i ingerencja a ponadto może zakłócać sprawność i płynność systemów.

▶▶7. Dokumenty bezpieczeństwa obywateli (bezpieczeństwa identyfikacyjnego) winny obejmować aktualne dane w celu: 1) prawidłową weryfikację tożsamości; 2) prawidłowości przyporządkowania osoby i tożsamości do uprawnień wynikających z uprawnień jakimi osoba się posługuje; 3) obrót prawny i gospodarczy związany z dokumentami potwierdzających tożsamość i uprawnienia; 4) ochronę obywateli przed kradzieżą tożsamości.

▶▶8. Dokumenty (emisja, produkcja) winny być aktualne jako istotnego interesu bezpieczeństwa państwa (dokumenty identyfikacyjne) dowody osobiste i paszporty; (dokumenty potwierdzające określone prawo) prawa jazdy, KUZ, EKUZ, legitymacje (dokumenty statusu administracyjno-prawnego) dane o zameldowaniu, stan cywilny, dane o obywatelstwie.

▶▶9 1) ustawa o ewidencji ludności, ustawa o dowodach osobistych nawiązuje do Dyrektywy UE (RODO) gdzie obowiązuje zasada prawdziwości (poprawności, aktualności) danych oraz zasada minimalizacji danych (gdzie dane winny być nie nadmierne, adekwatne i stosowne); 2) zgodnie z art. 47, z art. 49, z art. 51 (autonomii informacyjnej) Konstytucji; art. 8 Konwencji i innych przepisów UE zabroniona jest inwigilacja, ingerencja w życie prywatne czyli pozbawienia prawa wolności obywatelskiej do prywatności danego obywatela. Zgodnie z art. 51 Konstytucji udostępniane dane winny być niezbędne w demokratycznym państwie w celu wykonania ustawowych zadań przez dane podmioty. Dlatego w mojej ocenie udostępnienie danych w pełnej, ograniczonej, jednostkowej teletransmisji danych jest pozyskiwaniem nadmiernych danych, gdzie dla prawidłowego toku postępowania wystarczy tryb ograniczony w postaci weryfikacji danych gdzie osoba i tak jest zobowiązana do podania danych zgodnie z prawdą na podstawie art. 233 kodeksu karnego.

▶▶10 przetwarzanie nadmiernych i poprzednich danych może naruszać jako ingerencja i inwigilacja następujące akty prawne: art. 47, art. 51 Konstytucji; art. 4 ust. 1 lit. c i d Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości; z rozdziałem 1 i 2 ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania; z art. 5., art. 6., art. 9., art. 17., art. 18. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych); motyw (1), motyw (2), motyw (11), motyw (19), motyw (20), motyw (26), motyw (27), motyw (28), motyw (29), motyw (39), motyw (40), motyw (46), motyw (49), motyw (51), motyw (65) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych); art. 2., art. 3., art. 12., art. 13. Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z dnia 10 grudnia 1948 roku; art. 1., art. 2., art. 3., art. 6., art. 7., art. 8., art. 45., art. 54. Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz.U.UE 2016 C. 202 s.1); art. 5., art. 6., art. 8. Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1990 roku zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz.U. 1993.61.284); art. 1., art. 5., art. 6., art. 8. Konwencji o Ochronie Praw Człowieka Podstawowych Wolności podpisana w Rzymie z dnia 4 listopada 1950 roku (zwana dalej Europejską Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności); art. 5., art. 6., art. 9., art. 12., art. 17 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 roku (Dz.U. 1977.38.167); art. 16 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana); art. 6, art. 39 Traktatu o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana); art. 1, art. 3, art. 4, art. 5, art. 15, art. 18, art. 19, art. 20, art. 23 Rozporządzenia UE 2018/1725; art. 5, art. 7, art. 11, art. 17, art. 18, art. 19, art. 22, art. 24, art. 32 Amerykańskiej Konwencji Ochrony Praw Człowieka <http://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/inne/1969a-c1.html>; art. 5, art. 9 Zmodernizowanej Konwencji o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych (Konwencja nr 108); wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z 4 grudnia 2008 r. uznający, iż bezterminowe przechowywanie przez władze danych szczególnie wrażliwych osób (...), jest niedopuszczalne w demokratycznym społeczeństwie i prowadzi do naruszenia art. 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka stanowiącego o prawie do ochrony życia prywatnego <https://archiwum.giodo.gov.pl/pl/560/4377> i innych przepisów jako wyżej przepisów od Ustaw zgodnie z hierarchią aktów prawnych.

- ▶▶ 11 Zmiana danych nie wpłynie na pokrewieństwo z uwagi na parentyzację.
- ▶▶ 12 Zgodnie z Konstytucją samorządy są autonomiczne (samodzielne). Skoro powierzono zadania gminom zgodnie z niniejszymi ustawami to administratorem, organem usuwającym, nadającym i zmieniającym dane, udostępniającym itd. winien być tylko i wyłącznie samorząd gminny.
- ▶▶ 13 Dane obywateli, ewidencja ludności, dowody, akta stanu cywilnego nie powinny być przechowywane wieczyście (bezterminowo) z uwagi na to, że nie są materiałem archiwalnym o rozwoju państwa, o historii państwa a sprawami prywatnymi. Kategoria winna być B o znaczeniu praktycznym do wykorzystania (aktualne dane) i kontrolnym do (aktualizacji danych).